Է. ՏԱՐԻ 2076 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 7 ՔԱՂՈՑ 1383–Հ. Տ. 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1890–Ն. Տ. 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1890–ՀԻՃՐ. 14 ՃԻՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1308 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարի	160
» » Կիսամեայ	80
» » Եռամսեայ	40
Դուրսը Տարի	200
» » Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներու տարի	56
» » Վեցամսեայ	28

Դուրսը գրուած լրագրաց համար նամակ կամ գրութիւն եւ լրագիր՝ Տոչդեւութեան վրայ է
Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն եւ լրագիր՝ անվճար

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՃԱՌԵՐՆ ԵՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Ի ԲՐՈՒՍԻԱ

Վիլհելմ Կայսր կրթական խնդիրն օրուան նորաձեւութիւն դարձուց ո՛չ միայն իւր Կայսրութեան ամեն կողմերը այլ և եւրոպեան ուրիշ երկրաց մէջ։

Կայսեր կրթական դիտողութիւնք լոկ խօսք չեն։ Բրուսիոյ մէջ կատարուող ընդհանուր շարժման մը պաշտօնական յայտարարութիւնն են։ Եւ ինչպէս Ն. Վեհափառութիւն գոհութեամբ յիշեց իւր փակման ճառով, կրթական Ցանձնաժողովը Կայսեր բաղձանքներն ու դիտողութիւններն օրինաց կարգանցուցած է արդէն։

Այս կրթական շարժումը կարելի եղածին չափ մեկին կերպիւ կ'ուզենք ծանօթացնել մերացուներէն։

Տարիէ մ'ի վեր գերման լրագրաց և հանդիսից մէջ ուշադրաւ վիճաբանութիւն մը տեղի կ'ունենար ազգային դաստիարակութեան վրայ, որպէս զի գերման երիտասարդութիւնը ժամանակիս պիտոյից համեմատ կրթուի։ Նշանաւորագոյն խորհողներն արդի Գերմանիոյ, ընդ որս պատմաբան Պ. Թրայչքէ, (որոյ ցաւալի արկածն անցեալ օր ծանուցինք,) և իմաստասէրն Զէլլէր, մասնակցեցան վիճաբանութեան։

Երկու խումբի բաժնուած էին վիճաբանողք։—Դասական դպրոց, Գործնական դպրոց։ Վերջերս երրորդ կուսակցութիւն մը կազմուած էր, միւս երկուքէն խառնուրդ մը։ Վէճն անսահման շարունակել կը սպառնար, երբ Կայսրը միջամտեց։ — Ցաղթութիւնը Գործնական կամ Դրական դպրոցին մնաց։

Ի Գերմանիա դասական կամ դրական դաստիարակութիւնը միջին դարէն ի վեր շատ զօրաւոր հաստատուած է։ Այժմեան կարեւոր գիմնազիոններէն շատեր ԺԶ դարուն հիմնուած են։ Այն դարուն մէջ դասախօսք հին մատենագրաց գաղափարները կը բացատրէին աշակերտաց։ ԺԸ դարուն մէջ, հին մատենագրաց գրական գեղեցկութիւնները բացատրել սովորութիւն եղաւ։ Արդի դարուն մէջ, առաւել հոգ կը տարուէր ցուցնել լեզուաբանական կամ բանասիրական (ֆիլոլոգիա) կազմուածն հելլէն և լատին հին հեղինակաց։ Հնութեան ուսումն երիցս նորոգեցաւ ի Գերմանիա, ամեն անգամուն մէկ մէկ տեսակէտով։ Բայց այսօր լիզուաբանական տեսակէտն եւս կը թողուի։ Օրուան նորաձեւութիւն չեն այլ եւս լեզուաբանական կամ բանասիրական խուզարկութիւնք գիմնազիոններու կամ երկրորդական վարժարաններու մէջ։

Ի Գերմանիա դասական կամ գրական կրթութեան այս երեք շրջանք անընդհատ իրարու չյաջորդեցին։ Այս շրջաններու մէջտեղ փոքրիկ եղան գործնական կամ դրական կրթութիւն մուծանելու։ Ժէ դարուն մէջ, հաքաղատ լուտերականք հակառակեցան յոյն և լատին հինգ հեղինակաց ընթերցման, զոր քրիստոնէական հաւատքին վնասակար գտան։ ԺԷ դարուն մէջ, «բարեպաշտիկ» բողոքական կուսակցութիւնն, համոզմամբ թէ մարդ ամեն բանէ յառաջ իւր հոգւոյն և իւր նմանեաց փրկութիւն միայն հետամուտ պէտք է լինի, հին հեղինակաց ընթերցման հակառակեցաւ։ Իսկ ներկայ դարուս մէջ, բոլորովին տարբեր, բոլորովին գործնական նկատումներով կը ձեռնարկուի զեղչել դրական դասերն, հին լեզուաց և հին դրականութեանց ուսումը, ժամանակիս պիտոյից աւելի համապատասխան կրթութիւն մը աւանդելու համար նոր սերնդեան։

Երեք դարէ հետէ կրթական վեց շրջաններ կամ վեց մեթոտներ տեսաւ Գերմանիա։ Հիմա վեցերորդին մէջ կը թեւակոխէ։ Դասական կրթութիւն և գործնական կրթութիւն կանոնաւորապէս իրարու յաջորդեցին։ Օրուան իմացական շարժումը գործնական կրթութեան կողմը կը հակի։ Այս շարժման ոյժ տալ կուգայ նոյն իսկ Վիլհելմ Կայսր։

Դասական կրթութեան յատուկ վարժարանք կը կոչուին Գիմնազիոն։ Գործնական կրթութեան յատուկ վարժարանք են Իրական կամ Ռէալ-դպրոց։ (այս վերջին անուամբ ծանօթ են Ռուսիոյ Հայոց մէջ)։ Խառն կրթութեան համար հաստատուած են Ռէալ-գիմնազիոններ։ Այս ամեն հաստատութեանց մէջ ուսմանց շրջանն է ինն տարի։ Իրական դպրոցէն շրջանաւարտի վկայականը չի բաւեր համալսարան մտնելու։ Իրական գիմնազիոններու վկայականը բաւ է համալսարանի ինչ ինչ ճիւղեր մտնելու։ Իսկ գիմնազիոններէն վկայեալ ընթացաւարտք ուղղակէս կը մտնեն համալսարանի չորս ճիւղերէն ո՛և է մին։ Երբ ննամեայ շրջանն ամբողջ չէ, ապինքն՝ բարձրագոյն դասարանք կը պակսին, Փրէյմ-էյ, Ռէ-էյ-էյ-դէ, կամ քաղաքային բարձր վարժարաններ (Hohere Bürgerschulen) կ'անուանին, կէս կամ թերի գիմնազիոններ կամ իրական դպրոցներ)։

1888 ին ի Բրուսիա կային 308 գիմնազիոնք և փրոգիմնազիոնք 80, 979 աշակերտօք, 172 իրական գիմնազիոնք կամ իրական փրոգիմնազիոնք 34,165 աշակերտօք, նաեւ 60 իրական դպրոցք, 19,893 աշակերտօք։

Վերջին ժամանակներս միտում մը կար իրական գիմնազիոնաց աշակերտաց նոյն իրաւունքները տալ համալսարան մտնելու ինչ որ կը վայելեն գիմնազիոնաց աշակերտք։ Կայսրը կասեցուց այս միտում։ Այսուհետեւ երկու տեսակ միջնակարգ վարժարանք միայն պիտի դտնուին, գիմնազիոնք կամ դասական կրթարանք, և իրական կրթարանք։

Ուրիշ բարենորոգումը զոր Կայսրն յաջողապէս կատարեց և Ցանձնաժողովը քուէարկեց՝ մարմնամարզի ժամերուն աւելնալն է։ որովհետեւ հաշուուած է թէ այս ինամեայ ընթացքի 25,000 ժամերէն 657ը միայն մարմնամարզի յատկացեալ էին։ Նաեւ լեզուաբանական վարժութիւնք, յունարէն թարգմանութիւնք, լատիներէն ճառք մեծապէս պիտի զեղչուին, կամ բոլորովին պիտի չնչուին, և ընդհակառակն պիտի աւելնան գերմաներէն լեզուի, գծագրութեան և պատմութեան դասեր,—պատմութիւնը նկատուելով գերմանական հայրենասիրականտեսակէտով,—նաեւ տան մէջ աշխատութեան ժամերը պիտի զեղչուին, ևն։

Բայց այս կրթական բարենորոգման կարեւորագոյն կէտն իրական գիմնազիոնի խառն դրութեան չնչումն է։ Կայսեր ժամադրութիւնն արմատական կերպիւ ընդունելով ու գործադրելով, կրթական Ցանձնաժողովն որոշեց ստորին դասարաններէն սկսեալ զանգանել դասական կրթութիւնը գործնական կամ իրական կրթութենէն։ Քանի մը իրական գիմնազիոնք սոսկ դասական գիմնազիոններ պիտի դառնան։ և իրական գիմնազիոնաց մեծագոյն մասը պարզ իրական դպրոցներ պիտի լինին։

Ինչպէս Թ. Լրագրին Պերլինի թղթակիցը դիտել կուտայ, սոյն բարենորոգումն աւելի ընկերական քան մանկավարժական կրեւորութիւն ունի։ Մանկութենէ սկսեալ Բրուսիացիք իրենց վիճակին և ապագայ կոչման համաձայն կրթութիւն պիտի ընդունին։ Շատ մը ազնուականաց և սպայից տղայք պիտի յաճախեն սպայից յատուկ վարժարաններ։ Պաշտօնէից կամ դիւրակեցիկ անձանց որդիք առաւելապէս պիտի մտնեն դասական գիմնազիոններն, և անտի պիտի անցնին Համալսարանները։ Վաճառական, սեղանաւոր, արհեստաւոր, ճարտարագործ դասու տղայք առաւելապէս պիտի յաճախեն իրական վարժարաններն, ուր իրրեւ լաւ քաղաքացիներ իրենց պէտք եղած ամեն բան սովորելով հանդերձ, աւելի գործնական կենաց նախապատրաստութիւն մը պիտի ստանան։

Գերման ընկերվարականք կը պահանջեն ամեն դասերուն միեւնոյն կրթութիւնը տալ, իբրեւ հաւասար իրաւունք հաւասար քաղաքացիութեան։ Կայսրն և իւր խորհրդականք ցոյց կուտան թէ ցայս վայր այս դրութեան հետեւելով ուրիշ արդիւնք ձեռք չէ բերուած բայց եթէ ուսումնաւարտներու չքաւոր դաս մը կազմել, որ ամ ըստ ամէ կը ստուարանայ, քանի որ Համալսարաններէն եւ դասական գիմնազիոններէն ազքատիկ երիտասարդներ կ'ելնեն, որք իրենց իմացական պաշարն ի՛նչպէս գործածել չգիտեն։ Աւելի լաւ է, կ'ըսեն, որ ամեն դասեր իրենց վիճակին ու պէտքերուն համապատասխան կրթութիւն մ'ընդունելու դիւրութիւնն ունենան։ Անոնք որ Համալսարան մտնելու միջոց և յօժարութիւն ունին, պիտի անցնին գիմնազիոն կոչուած դասական կրթարաններէն։ Անոնք որ գործի մարդիկ լինելու կը պատրաստուին, — վաճառականութեան, սեղանաւորութեան, ճարտարագործութեան մէջ մտնելու,— «իրական» կրթարաններուն մէջ պիտի դտնեն իրենց պէտք եղած մտային պաշարն և հարկաւոր նախապատրաստութիւնն իրենց ապագայ կոչման։

Այս խնդիրք ճշդիւ այս ձեւով չեն ներկայանար մեր ազգին մէջ։ Մեր մէջ իմացական մակարդակը տակաւին շա՛տ և շատ բարձրանալու կը կարօտի, մինչեւ որ հասնի կէտ մը ուր իմացական ոյժերը զանազան ճիւղերու բաժնելու պէտքն զգացուի, որպէս կը զգացուի Գերմանիոյ մէջ։ Ցունարէնի և լատիներէնի ուսմունք չկան մեր մէջ, և թէպէտ անոնց փոխարէն երեք-չորս պարտաւորիչ լեզուաց ուսմունք կան մեր վարժարանաց մէջ, բայց ասոնք բացարձակապէս անզեղչելի են։ Մեր տղայք անպատճառ պիտի սովրին հայերէն՝ հին և նոր, թուրքերէն՝ իւր երեք ճիւղերով, և ֆրանսերէն կամ ուրիշ եւրոպեան լեզու մը։ Մեր ազգային հին լեզու այնպէս հեռի չէ մեզմէ որչափ լատիներէնն և յունարէնն հեռի են գերմանացի ուսանողէն։ Ուստի, մեք նոյն դիւրութեամբ չենք կրնար վտարել դրաբարն, և պէտք չէ վտարենք, որքան դիւրաւ Գերմանք և Ֆրանսացիք կը ձեռնարկեն վտարել լատիներէնի և յունարէնի ուսումն իրենց նոր սերնդեան մեծ մասին ուսմանց ծրագրոյն մէջէն։

Ասոնք ընդհանուր ճշմարտութիւններ են, և այս տեսութեամբ լիզուական կամ դրական կրթութիւն մը ամեն հայ տղու մտային պաշարին անհրաժեշտ մէկ մասը կը կազմէ, և պիտի կազմէ միշտ։ Բայց այս հիմնական ճշմարտութիւնք չեն արգիլեր որ ժամանակիս յարաճուն դրական պէտքերն եւս քան զեւս ի հաշիւ առնունք մեր կրթական դրութեան մէջ, միջոց գտնենք դրական դիտութիւններն աւելի դիւրաւոյց և աւելի հիմնաւոր կերպիւ ուսուցանելու, և մեր տղայքը կանուխէն պատրաստենք գործնական մարդիկ լինելու ո՛չ միայն վաճառականութեան և արհեստագործութեան մէջ, այլ նոյն իսկ ազատական ասպարէզներուն մէջ, եթէ բախտը բերէ որ մտնեն ազատական ասպարէզներու մէջ։—Աւասիկ բեղուն նիւթ մը որուն նորէն և նորէն դառնալու առիթներ չպիտի պակսին մեզ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԻՐԵՐ

ԴԷՊԵՐԸՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Վիեննայէ կը հեռագրուի առթ-ոյժ, 22 դեկտ.

«Կ'իմանամ թէ Լոնտոնի ռուս դեսպանին հրահանգ տրուած է ծանուցանել Լոնտոնի դէպէշին պատուիրակաց թէ իրենց ի Փեթերսպուրգ ուղեւորութիւնն անօգուտ պիտի լինի։

Ի սկզբան կը խորհուէր թոյլ տալ որ անգլիացի պատուիրակները Ռուսիոյ Հրեից ի նպաստ իրենց հանրագիրը մատուցանեն Սինոդի Պրոկուրոր Պ. Փոպիէտոնոցեի կամ Ներքին գործոց Նախարար Պ. Տուրնովոյի։ Բայց ռուս Նախարարք մտածած են թէ Ռուսիոյ արժանապատուութեան հակառակ պիտի լիներ պաշտօնապէս ի նկատառնուլ օտարազգիներու անպաշտօն դումարման մը մէջ արուած որոշումներն ի մասին ներքին գործոց Ռուսիոյ։ Ռուս լրագիրք խստիւ կը քննադատեն այն «մարդասէրներն» որք Լոնտոնի քաղաքային պաշտօնատան մէջ հաւաքուելով խոշոր խոշոր ջարդեցին Ռուսիոյ Հրեից վրայ։ ուստի և Նովոյէ Վրեմա առաջարկեց որ Փեթերսպուրգի քաղաքապետն ալ ժողով մը դումարէ՝ Խորհրդարանի գործոց վրայ կարծեաց փոխանակութիւն ընելու համար։ Լեմպերկի Փէչէր լրագիրն ալ, որ Ռուսիոյ հպատակ պահպանողական չէ կուսակցութեան բերանն է, և չի համակրիր Հրէից, ցաւ կը յայտնէ Ռուսիոյ Լեհերուն կացութեան նկատմամբ, և այնու հանդերձ գլխել կուտայ թէ Հրեայք միջազգային լրագրութեան և սեղանաւորութեան մէջ անհագին զօրութիւն մ'ունին իւեւրն, և եթէ խօսք մէկ ընեն՝ կրնան փոխարինութիւններ ընել Ռուսիոյ դէմ։ Փէչէր կը գառնայ կը պարարակէ Հրէական մամուլը՝ Լեհերու և Ռուսէններու վիճակին այդ գոցելուն համար, և Լոնտոնի Դէյլի Նիւզ կը յայտնէ թէ անգլ. հասարակութիւնն, հրէական գործոց վրայ իւր համակրանքն արտայայտելէն ետեւ, լեհական գործերն եւս ուշադրութենէ չի վրիպեցներ։ զի անհաւատալի է որ անգլիական մարդասիրութիւնն երկու չափ և երկու կշիռ գործածէ։

* *

«Լեհերու մասին ռուսական տնօրինութիւնք նուազ ուշադրաւ չեն քան Հրէից մասին եղած տնօրինութիւնք։ Այս օրերս ռուս կառավարութիւնն հրաման հանեց թէ Լեհաստանի երկաթուղեաց մէջ գործածուող ամեն անձինք Ռուս պէտք է լինին, և արձակուին ամեն Լեհք որք ո՛և է պաշտօն կը վարեն երկաթուղեաց վարչութեան մէջ։ Այս վիճակին մէջ 14,000 Լեհք կան, որոց մեծագոյն մասն յետին թշուառութեան պիտի մատնուի անգործ մնալով։»

* *

Տասն և մէկ հազար հոգի կը հաշուին այն գերմանացի և աւստրիացի գործաւորք որք Պետութեան գործարանաց, հանքաց եւ զինարանաց մէջ կը գործածուին, և յունուար 1 ին պիտի ճամբուին ամենքն այ։ Այս կանոնական արտաքսումներէ զատ, այս օրերս Վարչապետի ոստիկանութեան վերատեսչին հրամանաւ ռուսական հողէն արտաքսեցան 79 օտարազգիք, որոց 23 ը Բրուսիոյ և 35 ն Աւստրիոյ հպատակ։

ՀՈԼԼԱՆԴԱՅԻՆ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆ

Վիլհելմ Կայսր չատ գոհ մնաց իւր վեցերորդ մանչ զաւակին ծննդեանէն։ Արդէն յայտնի է թէ գերման Կայսրը մանչ զաւակներ միայն կ'ուզէ, թանգագական, զինուորական և ընտանեկան զանազան պատճառներով, զորս խօսակցութեանց մէջ պարզած է։ Այս վեցերորդ զաւակին ծննդեան առթիւ քսան Փրանք Օյսհաղէնի, որ կը խնամէ Կայսրուհին։ —«1890 տարին չատ նպաստաւոր եղաւ ինձ։ Նոր երկիր մը տուաւ ինձ, Հէլկոլանտ կղզին, և նորէն մանչ զաւակ մը։ Քանի տարիքս կ'առնում այնքան աւելի կը հաւատամ երկնային բարութեան։»

Հոլլանդայի արքունեաց մեծ մարեշալին խնդակցութեանց պատասխանելով, ըսաւ։ «Մեր Հոլենդոյէրնի գերդաստանը գերման ազգին պէտք է ընծայէ ամեն առաքինութեանց օրինակ։ բայց ամեն բանէ յառաջ ընտանեկան կենաց սրբազան հանգամանքը պէտք է սովրեցնէ ազգին։ Թէ՛ մեր ազգին և թէ անձնապէս ինձ համար, ընտանեկան կենաց արուած այս պաշտօն՝ այս մեծարանք՝ էական զօրութիւն մը կը կազմէ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլինի յառաջդիմական կամ արմատական լրագիր մը, Ֆ-ուր-յ-բուն, «Հաշտութիւն Ֆրանսայի հետ» խորագրով յօդուած մը կը հրատարակէ։ Այս բան կարելի է, կ'ըսէ, եթէ երկուստեք մուցուին 1870ի դէպքերն և եթէ Գերմանիա Ֆրանսայի թողու ո՛չ թէ զԱլզաս և զԼոռէն, զորս ետ տալ կարելի չէ, այլ Արեւելեան Ալիրիկէի գերմանական ստացուածքն, որք Ֆրանսայի քանի մը պատիկ ընդարձակութիւնն ունին այսօր։ Ֆրանսա սոյն նիւթական փոխարինութիւնն ընդունելով, կրնայ անդամակցիլ Երբեակ Նիզակակցութեան, և ընդհանուր զէնքնկեցութեան մը հաւանիլ, որով Տէրութեանց զինուորական ծախքերը մեծապէս կը զգչուին, և Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ մաքսային միութիւն մը կրնայ կնքուիլ։

ԱԼՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Ի Վիեննա ընկերութիւն մը կը կազմուի 38 միլիոն ֆիորինի դրամագլխով, երկաթաշարժ երկաթուղի մը շինելու համար Վիեննայի և Փէշթայի միջեւ։ 250 քիլոմէթրի հեռաւորութիւնն երկուք ու կէս ժամու մէջ պիտի կարէ նոր երկաթուղին, որոյ վրայ առաջնակարգ կառախուսքով եւեթ պիտի քանին։ Հիմա սրընթաց կառախմբով չորս ու կէս ժամէն կ'երթուի Աւստրիոյ մայրաքաղաքէն Հունգարիոյ մայրաքաղաքն։

—Ի Ֆիւնֆքիրխէն (Հունգարիա) մանտատենդի (ընֆլուէնս) համաճարակը դեռ կը շարունակէ։ Ի Փէշթա կարմրախտի և փոքրացաւի համաճարակներ կը տիրեն, որով մարժարանաց ամենէն Ծննդեան արձակուրդը փութացուցին, և փակեցին ամեն կրթական հաստատութիւններ։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹՇՆԱՄԻՆ

Ի

ՎԱՂԵՄԻ ՄԱՆՕԹ ՄԸ

Ամանգաքի դերակոմն այլ եւս Լօնտոն փողոցը չէր բնակեր, որովհետեւ իր պարտեղոցը չէր բնակեր, որովհետեւ իր պարտեղոցը չէր բնակեր, ամեն բան ընելու կարող, բաց ի բարութենէ, իր տիրոջ դատապարտեալ հոգին էր։

Դերակոմն իրեն ծառայ ըրած էր զայն, նախ որովհետեւ Լօռի իր գաղտնիքներուն մէկ մասը գիտէր, և ապա որովհետեւ, և այս էր գլխաւոր պատճառն, ահռելի չարաճճիին մէկն էր անիկա։

Ինքնիրեն ըսած էր։

—Ո՞վ գիտէ։ Թերեւս օր մը պէտք կ'ունենամ իրեն։

Այս խօսքերը, Լասէռի կոմսին թշնամւոյն բերանին մէջ, չարագուշակ նշանակութիւն մը ունէին։

Եթէ ծառայն գիտէր թէ իր տէրն ատելզամին մէկն էր, այս վերջինն ալ գիտէր նմանապէս թէ Լօռի—կեղծ անուն մը—իրրեւ ոճրի մը մեղսակից տասնեհինգ տարուան չղթայակալ աշխատութեան դատապարտուած և ապա թիարանէն փախած էր բռնուելէն տարի մը եւաքը։

Ինչպէս ընթերցողք կը տեսնեն, տէրն և սպասաւորը, կատարելապէս իրարու արժանի, կրնային շատ լաւ զիրար հակընալ։

Օրէնաին երեկոյթէն երկու օր վերջը, դերակոմը դեռ անկողնին էր երբ Լօռի, իր սենեկին դուռը կխոցվին բանալով, Պ. Կապիտանին այցելութիւնն իմացուց։

Պ. Կապիտան, որ Սէռբէն և ընկ. գորնիքներուն մէկ մասը գիտէր, և ապա ոչ ոքի հ

ԳԻՆԵՇԻՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Հունգարիոյ երկրագործական նախարարը տարւոյ մը միջոցին արգիլեց ֆրանսական որթերու ներմուծումն ի Հունգարիա, որթերու յատուկ նոր հիւանդութեան մը մուտքը խափանելու նպատակաւ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԻՏԱԼԱՑԻՔ

Թրենթինոյի աւստրիական իտալախօս գաւառին Իտալացւոց դատը չատագովող լրագիրը դադրեցաւ, հինգ տարի չարունակ այնպիսի նպատակի մը հետամուտ լինելէն ետև զոր իւր վերջին թուով անիրանալի նպատակ մը կը հռչակէ ինքն եւս։ Հետեւապէս, Վիեննայի լրագիրք յոյս կը յայտնեն թէ այս Իտալացիք, ի տալեան Պետութեան հետ միանալու կամ Աւստրիոյ ուրիշ մասանց պէս ինքնուրոյն նահանգ մը կազմելու յոյսէն հրաժարելով, իրենց գերման հայրենակցաց հետ սիրով պիտի ապրին այսուհետև։

Ի ԲՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ռոքպրիւնի ֆրանսացի պահապան զօրքէն զինուոր մը դեկտ. 23ին դասալիք եղաւ՝ իւր Լբպէլեան հրացանն և անոր յատուկ փամփուշտներն հետ տանելով, զոր Վինթիմիլլէի իտալացի իշխանութեանց յանձնեց, իւր հայրենեաց մէկ զինուորական դատնիքը մատնելով այս կերպիւ։ Բայց տեղւոյն ֆրանսացի դեր-հիւպատոսն իրողութիւնն իմանալով, իտալացի ոստիկանապետին ներկայացաւ, և յաջողեցաւ ձեռք բերել հրացանն և փամփուշտները, զոր ֆրանսա ղրկեց անմիջապէս։

ՏԻԲ. ԲՈԽ ԵՒ ԻՒՐ ԴԵՂ

Վիեննայի հռչակաւոր փրոֆէսոր Պիլռոթ նամակ մը հրատարակելով Ն-յե Ֆրէյ Փրէսէ մէջ, բացարձակ կը հերքէ այն զրոյց թէ ինք այլ եւս Տքթ. Բոխի դեղը չի գործածեր հոգեր։ Ընդհակառակն, ինք մէթոտաւոր կերպիւ մը կը գործածէ այս դեղ, և կը յուսայ որ մինչեւ մէկ տարի պիտի յաջողի ճիշդ գաղափար մը կազմել այս ազդեցիկ գնդին ախտաբուժական հանգամանաց վրայ։ Փրոֆ. Պիլռոթ կը յայտարարէ թէ ինքն Տքթ. Բոխի գիւտը «դարուս ամենամեծ գիւտերէն մին» կը համարի։

—Փարիզի Անասնաբուժական կամ պայտարական Ընկերութիւնն որոշեց Տքթ. Բոխի մէթոտն ի կիր արկանել հիւծախտաւոր կենդանեաց վրայ, և մասնախումբ մը կազմեց այս մասին տեղեկագիր մը պատրաստելու համար։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՍՐԸՆԹԱՑ ԿԱՌԱԽՈՒՄԸ

Արեւելեան սրընթաց կառախումբը մայրաքաղաքս պիտի հասնի սովորականէն հինգ ժամ ուշ, որովհետեւ Հունգարիոյ եւ Սերպիոյ մէջ մեծաւ առատութեամբ տեղացող ձիւնը գոցած է ճամբան։

«ՎԵՐԵԼՔ ԾԱՐԱՒՏ». — Հետաքրքրաշարժ ճամբորդութիւն Անգլիոյ երեսփոխանական ընտրողներու արեւելեան անդամ և պերճախօս առենաբան մեծայարգ Պ. Ճէյմս Պրայսի ի Կուլկասիա և ի Հայաբնակ գաւառս, առաջին անգամ Մասեաց գագաթն ելնելն, և այցելութիւնն յԷջմիածին։—Հէրլնա՝ Պ. Ճէյմս Պրանցս. Թարգմանիչ՝ Գ. Ե. Բաբազան։ Գին 4 դրուշ։ Պաղտատլեան ընտիր տպագրութիւն։

Կեդրոնատեղի՝ Զարդարեան Գրատուն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ
ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Ըստ հրաւէրի Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր, Ազգային Ժողովն ի Նիստ գումարեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Ներկայ երեսփոխանաց թիւն էր 47։ Վարչութեան Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովները ներկայ էին գրէթէ ամբողջութեամբ։ Նիստը դռնբաց ըլլալով ստուարաթիւ բազմութիւն մը գրաւած էր ունկնդրաց յատուկ վայրը։

Ժամ ութին, Ժողովասրահը մտաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, և սովորական աղօթիւք ատեանը բանալէ յետոյ, յոտնկայս կարդաց հետեւեալ բանախօսութիւնը որուն յոտնկայս և պատկառանօք ունկնդրեցին երեսփոխանք և ժողովուրդ։

Տեա՛ր երեսփոխանք,

Անձնական առողջութեանս յանկարծական խանգարումն և Պատրիարքական պաշտօնը պաշարող բազմադիմի դժուարութիւնք, ինչպէս գիտէ Ազգային Ժողովս, հարկադրեցին զիս յետ երկամեայ պաշտօնավարութեան հրաժեշտ տալ։ Սակայն իմ ազերսագին ու անընդհատ թախանձանքներ՝ որովք կը խնդրէի արձակուիլ այս դժուարին պաշտօնէ՝ չը հանդիպեցան մեր Օգոստափառ Կայսեր ընդունելութեան։ Նորին Վեհափառութեան անդառնալի ու բացարձակ հրամանին պարտաւորեցայ հպատակիլ, և ահա ի բերմանէ ծանրակշիռ պարագայից պատիւ կ'ունենամ ողջունել զժողովս վերստանձմամբ նախկին պաշտամանս։

Նախախնամութիւն Աստուածային է, Տեա՛ր երեսփոխանք, որ կը տնօրինուի մեր տկարութեան վրայ։ Գիտեմ, թէ ո՛րպիսի ծանրութեան ներքոյ կը գտնուիմ, բայց պարտաւոր էի կայսերական հրամանը կատարել և Նորին Վեհափառութեան քաղցր ակնարկութիւնը ազգին մատուցանել։

Շնորհք եղաւ մեզ մատչիլ առ ոտս գահոյից մեր Օգոստափառ Վեհապետին և շնորհակալ լինել այն բարձր հրամանին համար՝ որով կայսերական հրովարտակօք սահմանեալ արտօնութեանց գործադրութեան մէջ պատահած վերջին ժամանակի ինչ ինչ դժուարութիւնք հարթուեցան։ Եւ ուրախութեամբ սրտի կ'աւետեմ՝ թէ Նորին Վեհափառութիւն անյեղլի կը պահէ միշտ Իւր հայրական սէրն և վստահութիւնն Հայոց ազգին վրայ և կը նկատէ զայն Իւր գահոյից շուրջը խնամեալ հաւատարիմ ժողովուրդ, ուստի աստուածային արժանի միշտ Իւր բարձր պաշտպանութեան և շնորհաց։

Կայսերական այս սրտաշարժ և անգին վստահութեան առջեւ ազգիս երախտագիտութեանն և հաւատարմութեան թարգման լինելով՝ հայցեցի կայսերական գթութիւնն և առատապարգեւ քաղցր ակնարկութիւնը։

Որովհետեւ Հայոց ազգն օսմանեան փառապանծ տոհմի հովանւոյն ներքեւ իւր բարօրութիւնը տեսնելով և ազգային ինքնուրոյն գոյութեան տարերաց անաղարտ պահպանումը ապատօրէն վայելելով՝ հաստատուն է միշտ նոյն այն հաւատարմութեան շաւղին մէջ ընդ որ մեր հայրերն ընթացան, ուստի Նորին Մեծութիւն Օգոստափառ Կայսրն մեր ի կատարեալ զգացմամբ հայրական սիրոյ, իմ միջոցաւ հաճեցաւ նուիրել ազգին իւր կայսերական ողջոյնները, չեշտելով հրամայեց պատուէր յտալ անխելահասից ոմանց՝ գգուշանալ յազդեցութենէ օտարոտի և ի վնասակար թելադրութեանց՝ յորս անգիտաբար կ'ըմբռնին չհեռատեսելով թէ յորո՛մ կը կայանայ ազգին մեծագոյն բարիքն և յառաջդիմութիւնն, համարձակութիւն ազգեց իւր ծառային ամէն կարեւոր առիթներու մէջ ապաւինիլ Իւր կայսերական գթութեան՝ որոյ դռներն միշտ բաց են օրինաւորութեան ճանապարհաւ մատուցեալ խնդրուածոց։

Եւ որովհետեւ, Տեա՛ր երեսփոխանք, կայսերական բացարձակ հրաման եւ իմ սահմանադրական ուխտս կը պահանջէին՝ որ ամեն առժամանակ մի չփոթեալ կազմութիւնք իւրեանց նախկին օրինական վիճակին վերադառնան, ուստի կայսերական կառավարութեան մասնաւոր մի հրաման հրաւիրեց որ նախկին վարչութեան անդամք ամբողջովին վերադառնան իրենց պաշտօնին։ Շնորհակալութեան արժանի է՝ որ վարչութեան կրկին ժողովոյ բոլոր անդամք պատկառ կալով իրենց եկած բարձր հրամանին եւ ի նկատի առնելով ազգին աննահանջելի օգուտն եւ ժամանակիս դժուարին պարագայից փափկութիւնն՝ անձնուիրաբար վերադարձան իրենց պաշտօնին գլուխն գրեթէ առանց բացառութեան, եւ իւրեանց օրինական նստերն շարունակելով կը ջանան դէպ զդէպ բարդեալ հին եւ նոր խնդիրներ փութապէս կարգադրել։

Կարեւորութեանց կարգին մէջ առաջին եւ գլխաւոր աստիճանն ունէր, Տեա՛ր երեսփոխանք, նաեւ Ազգային Ժողովոյս գումարումն, անոր համար այսօր հրաւիրեցի զձեզ ի Նիստ՝ որոշմամբ կը ըմբռնի ժողովոյ։ Զի այս պատկառելի ժողովով կրնայի հաղորդել ազգին՝ Վեհափառ Կայսեր բարեւներն եւ հրամաններն։ այս ժողովոյ մէջ կրնայի աւետարանել ազգին՝ թէ՝ կայսերական քաղցր ակնարկութիւնն եւ հայրական սէրն եւ վստահութիւնը որ անսկզբի կը մնայ ընդհանուր հայ ազգի վրայ, և թէ՝ միանգամայն Պատրիարքական իշխանութեան խանգարեալ վիճակին վերահաստատումն, որ տնօրինեցաւ Բարձր հրամանաւ Նորին Կայսերական մեծութեան։

Արդ, ապաւինելով նախ յօգնութիւն ամենակարողին Աստուծոյ և ի պաշտպանութիւն Կայսերական Վեհափառութեան և յետոյ յանձնուէր աջակցութիւն Ազգային ժողովոյդ և Վարչութեան՝ հրաւէր կը կարդամ ընդհանուր Ազգիս ողջմտութեան՝ երախտագէտ մնալ Կայսերական Բարձր համբութեան, որով ազգային վարչական մեքենայն իւր բարեկարգ կազմութիւնը վերստին գտնելով Կայսերական կառավարութեան և ազգին մէջ յարաբերութեան կարեւոր միջոցներն լաւագոյն կարգ մը ստացան։

Բոլորով սրտիւ կը պաղատիմ առ Աստուած, թագաւորն թագաւորաց, պահել անսասան իյաւիտեանս ժամանակաց զգահն օսմանեան, պարգեւել արեւշատութիւն, քաջողջութիւն և յաջողութիւն Օգոստափառ Կայսեր մերոյ Սուլթան Համիտ Խանի, շնորհել իմաստութիւն և կարողութիւն նախարարաց կառավարութեան, և սիրեցեալ ազգի իմոյ խոհեմութիւն, խաղաղութիւն և անդորրութիւն, ամէն։

Այս բանախօսութիւն քանիցս ընդմիջուեցաւ ծափահարութեամբ և աւարտեցաւ «կեցցէ Վեհ. Սուլթան» աղաղակներով զորս երեսփոխանք եւ ունկնդիր ժողովուրդը միահամուռ արձակեցին ծափահարութեամբ։

Ապա, Ս. Պատրիարք Հայրն և երեսփոխանք բաժնեցան իրենց տեղերը։ Յայնժամ, ատենադպիր Մ. Մէլիքեան էֆ. յայտնեց թէ Ազգ. Ժողովոյ Բ. Ատենապետ Քրիստոսատուր էֆէնտի Ղազարոսեան հիւանդութեան պատճառաւ բացակայ ըլլալով՝ ատենապետի աթոռը թափուր կը մնար։ Ըստ հրաւիրանաց Ս. Նախագահ Հօր եւ ժողովականաց, Վսեմ. Սարգիս էֆ. Ազարէկեան դիւանն ելլելով, առժամեայ ատենապետի պաշտօնը վարեց իբր երիցագոյն երեսփոխան։

Վսեմ. Ատենապետ էֆէնտին յայտնեց թէ խումբ մը երեսփոխանաց կողմէ գրաւոր առաջարկ մը յանձնուած էր դիւանին, և Ատենադպիր էֆէնտի կարդաց զայն։

Աւասիկ այդ բանաձեւ։

«Ազգային Ժողովս, որ Ամեն. Ս. «Պատրիարք Հօր հրաժարականն յա«կամայիցս ընդունած էր, ուրախու«թեամբ կը տեսնէ որ մեր Օգոստա«փառ Վեհապետին հայրախնամ հո«գածութեամբ տուած բարձր հրա«մանին համաձայն՝ թէ՛ Ն. բարձր Սըր«բազնութիւնն և թէ՛ սահմանադրա«պէս կազմեալ վարչական կրկին ժո«ղովներն կը վերադառնան յիւրեանց «պաշտօն։

«Այս առթիւ Ազգային Ժողովս կը «խնդրէ Ն. Բարձր Սրբազնութենէն որ «իւր երախտագիտական խորին զգաց«մանց թարգման հանդիսանայ առ «Նորին կայսերական Վեհափառու«թիւն, ինչպէս նաև ընդհանուր Հայ «Ազգին դարաւոր և անդրդուելի հա«ւատարմութեան առ մեծապանծ Դահն «օսմանեան, որոյ հովանւոյն տակ բա«րեբաղդ եղած է պահպանել իւր կը«ղանքն ու Ազգութիւնը։

Այս բանաձեւ քուէի դրուելով, ընդունուեցաւ միահամուռ քուէիւք։

• • •

Ժողովոյ հրաւիրագրոյն մէջ Օրակարգ նշանակուած չըլլալով, Դիւանը ներկայից կարծիքն հարցուց թէ կուզե՞ն նիստը շարունակել։ Երեսփոխանք ոմանք առաջարկեցին Ա. ատենապետի ընտրութիւն կատարել, և այլք՝ նիստը փակել։

Ատ. Տէր-Ե. Եֆ. Ե-----ֆէն յիշեցնելով թէ Վարչութիւնն արդէն իսկ ձեռնարկած է վիճակաւ դադարեալ, մեռած կամ հրաժարած երեսփոխաններու տեղ նոր ընտրութեան հրահանգ տալու, յայտնեց թէ լաւագոյն կ'ըլլայ որ Ա. Ատենապետին ընտրութիւնն այդ գործողութեանց կատարումէն ետքի վերապահուի, որպէսզի ժողովն իր ամբողջութիւնը գտած ըլլայ և ըստ այնմ՝ քուէարկութիւն կատարէ։

Ռեֆէռ. Եֆ. Պէրպէրեան դիտել տուաւ թէ, այլ և այլ պատճառներով 50ի մօտ երեսփոխանք կը պակսին արդէն և թէ երեսփոխանական վիճակաց փոփոխման խնդիրն ալ կայ Վարչութեան սեղանին վրայ. ուստի մի՛ գոյցէ այս գործողութեանց կատարմանն սպասելու համար՝ ժողովոյ գումարումներն անորոշ ժամանակի մը համար յետաձգուին։

Ե-----ֆէն էֆ. պատասխանեց թէ իւր առաջարկութիւնն այդ մտօք պէտք պէտք չէ ըմբռնել. և եթէ արդարեւ յիշատակեալ գործողութիւնք ժամանակի կարօտին, Ազգ. Ժողովը կրնայ ի պահանջել հարկին, շարունակել իւր նիստերը, միւս կողմէ փափագ յայտնելով որ Վարչութիւնը փութացնէ նոր երեսփոխանաց ընտրութեան և վիճակաց փոփոխման գործն։

Ժողովն համամիտ գտնուելով Եւռուֆեան էֆէնտիի, յանձնարարեց Դիւանին՝ Ժողովոյ այս փափագն հաղորդել Վարչութեան։

Երեսփոխանաց ոմանք առաջարկելով որ Ազգ. Ժողովն ինքնշանակէ իւր յաջորդ գումարման օրն, Ժողովն՝ Ս. Պատրիարք Հօր կարծիքն առնել յետոյ, որոշեց որ Ազգ. Ժողովոյ յաջորդ (Է.) Նիստը տեղի ունենայ Ծննդեան տօներէն յետոյ, Ութօրէից յաջորդ ուրբաթը։

Ատեանը փակուեցաւ ժամ 9ին մօտ, օրնութեամբ և մաղթանօք Ս. Պատրիարք Հօր։

Գասըմ փաշայի Ս Յակոբ եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ վաղը, կիւրակէ, եկեղեցւոյն տօնն ըլլալով, հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ Թաղին քարոզիչ Արժ. Տ. Գրիգոր Մ. վարդապետ Աբարդեան, և յաւարտ Ս. Պատարագի յատկապէս ուխտաւորաց մատաղ պիտի բաշխուի որպէս ի հնումն սովորութիւն եղած է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍԷԼԱՄԼՔԻՔ

Վեհ. Սուլթանն երէկ միջօրէին հանդիսաւոր կերպիւ դնաց Շազլը Թէքքէի կից Էրթողրուլ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սէլամլիքի արարողութիւնը։ Ն. Վեհափառութիւն ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Սէլամլիքի հանդէսը դիտելու եկած էին գերմանական դեսպանը, առաջին թարգմանը, որդին, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կըցորդն և մէկ քանի օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

• • •

Սէլամլիքի արարողութենէն յետոյ գերմանական դեսպան Պառոն տը Բատովիձ և առաջին թարգման Պ. Թէսթա կայս. պալատ հրաւիրուելով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցան և արժանացան Ն. Վեհափառութեան մեծարանաց։

— —

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Երէկ գիշեր անգլիական դեսպանատան մէջ ցայգահանդէս մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Նախարարք ոմանք, դեսպանք և Բերայի բարձր դասու բազմաթիւ ընտանիքներ։ Ցայգահանդէսը գիշերուան ժամ կին սկսելով շարունակեց մինչեւ կէս գիշերէն ետքը։

— —

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Եղեռնադատ ատեանն երկուշաբթի օրը պիտի դատէ Մանուէլ անուն մարդ մը, որ վրայէն ՀՅասակար տեսարակ մը գտնուած ըլլալուն համար ամբաստանուած է։

— —

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ցունաց Պատրիարքարանի խառն ժողովոյ պատասխանագիրն, ինչպէս երէկ ծանուցինք, չորեքշաբթի օրը հաղորդուեցաւ Դատական Նախարարութեան։ Այս պատասխանագիր այնպիսի ձեւով մը խմբագրուած է որ յոյս կուտայ թէ առկախ խնդիրները պիտի հարթուին ի մօտոյ։

Վերոյիշեալ պատասխանագրոյ ծրարագիրը պատրաստող յանձնաժողովը՝ զոր կը կազմեն Էրէյլիի եւ Տէրքոսի մետրապոլիտք, Եէնիթիւնեա Տիմիդրաքի էֆէնտի և Տոքթ. Զողրաֆոս, կայս. Պալատ երթալով, առաջին քարտուղար Վսեմ. Սիրէյեա փաշային ներկայացաւ և Վեհ. Սուլթանին մատուցանելի ուղերձ մը յանձնեց Ն. Վսեմութեան։

— —

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կանխահաս էր նախորդ շաբթուն հրատարակեալ այն լուրը թէ Պերլին գտնուող օսմ. բժշկական պատուիրակութիւնը ճանրայ եղած է մայրաքաղաքս դառնալու համար։ Հրամանաւ Վեհ. Սուլթանին՝ նախընթաց օր հեռագրուած է առ Վսեմ. Տոքթ. Խորասանճեան էֆէնտի որ իրեն ընկերակցած բժշկաց հետ Կ. Պոլիս դառնայ։ Մայրաքաղաքիս բժշկական դասն անհամբերութեամբ կ'սպասէ իւր պաշտօնակցաց վերադարձին։ Պերլինի քլինիքներուն մէջ յիշեալ բժշկական պատուիրակութեան կատարած խղճամիտ զննութիւնք դրական մ'են Վեհ. Սուլթանին մատուցանելի տեղեկագրոյն կարեւորութեան։

• • •

Տոքթ. Սիմոն էֆ. Սեղբոսեան որ Պերլին գնացած էր Բոխի գիւտն ուսումնասիրելու համար, մայրաքաղաքս դարձած է։

— —

ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է Իֆթիխարի չքագրաններ տալ անոնց որք ծառայութիւն մատուցած են Մարզբունի ու Զորումի միջեւ երեւան եկնող Չերքէս Պէքիր անուն աւազակին ու իւր ընկերաց ձերբակալման գործին մէջ։

— —

ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

Ըստ տեղեկութեանց Հ-էէէ-Ի, կայս. կառավարութեան ազերսագիր մը տրուելով խնդրուած է Սիլիվրի Քարուի դուրսը գտնուած ագարակն, որ Երուսաղեմայ Ս. Յակոբայ վանուց սեպհականութիւնն է, թաղի վերածել և փողոցներ բանալով, տուներ, մզկիթ, եկեղեցի, պահականոց և այլն կառուցանել։ Ձեռնհաս իշխանութիւնն ևս ձեռնարկած է այդ առթիւ հարկ եղած գործողութեանց կատարման։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Երէկուան Մ-Ն-ԷԷ-ի մէջ կը կարդանք. «Կը կարծենք դիտնալ թէ Վսեմ. Նազըմ պէյ— վերջին ժամանակներս զինքն զբաղեցնող մասնաւոր խնդրոց լուծումը մնտեցած ըլլալով— իրեն յատուկ եղող տոկունութեամբ պիտի ձեռնարկէ ոստիկանական վերակազմութեան գործին որուն սկսած էր և զոր յետաձգել հարկադրած էին պարագայք։ Նախ և առաջ Բերայի արուարձանը պիտի օգտի Ոստիկանութեան Նախարարին կանխատես գործունէութենէն։

— —

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ կարգեալ յանձնաժողովը, զոր կը կազմեն Խալիլ պէյ, Մարկոսեան էֆէնտի և Մէհմէտ պէյ, որք Իզմիր գացած էին Տէնիզլիի երկաթուղւոյ գծին բացման ներկայ գտնուելու, մայրաքաղաքս դարձած ըլլալով, հինգշաբթի օրը Նիկոմիդիա ուղեւորեցան, Առա-Բազար-Լէֆքէի գծին բացումը կատարուելու համար։

— —

ԶՄԵՌԸ

Երէկ իրիկուն երկրորդ անգամ ըլլալով սկսաւ ձիւն տեղալ մայրաքաղաքիս ու շրջակայից մէջ, սակայն հիւսիսային սաստկաշունչ քամի մը կասեցուց ձիւնին ընթացքն։ Այս առաւօտ առաջին անգամ ըլլալով փողոցները սառած էին։

Դաւառներէ եկած տեղեկութիւններէ եւս կ'երևի թէ այդ կողմերը սաստիկ ձմեռ կ'ընէ։

Էնկիւրիի մէջ չորս օրէ ի վեր անընդհատ ձիւն կը տեղայ և տեղ տեղ մէկ մեդրի հասած է ձիւնին բարձրութիւնը։

Ադրիանուպոլսէն ու Արեւելեան Բումէլիէն եկած տեղեկութեանց համաձայն, այդ կողմերը սաստիկ ձմեռ կ'ընէ՝ տասը տարիէ ի վեր նմանը չը տեսնուած եղանակաւ։ Սէմէնլիի, Ֆիլիպէի, Թրնովայի և Եանպոլուի միջեւ առատ ձիւն տեղացած ըլլալով, մէկ քանի օրէ ի վեր երկաթուղեաց կառախմբոց երթեւեկութիւնք դադրած են։ Դեկտեմբեր 15ին (Ն. Տ.) ի Պուլկարիա Դայաճքի ու Խասքէոյի միջեւ այնչափ առատ ձիւն տեղացած է որ ամբողջ կառախումբ մը ձիւնին մէջ մնացեր է։

Սէլանիկի ու շրջակայից մէջ առատ ձիւն տեղացած է։ Դեկտեմբեր 3ին Սկիւպի մէջ տեղացած ձիւնէն պատճառաւ Սէլանիկի կառախումբը չէ կրցեր ճամբայ ելնել։

— —

ՍԻՐԲԻՃԻԻ ՆԱՄԱԿԱՑՈՒՆԸ

Հ-էէէ-Ի ծանուցած էր թէ Սիրբէճիի նամակատան առաջին պաշտօնեայ Մաթիւ էֆէնտի (Մարտիրոս էֆ. Հիւնքեարպէյէնտի), հրաժարեցուցած է, որովհետեւ Հեռագրական և Թղթատարական վարչութեան տրուած տեղեկագրոյ մը համաձայն՝ զեղծումներ գործած էր և երթէ հաշիւները տեսնուին բաց մը երեւան պիտի գար։

Արդ, Ս-դ-ն կը՛է թէ հինգշաբթի օրը քննիչ մարմին մը Սիրբէճիի նամակատունն երթալով քններ է Մաթիւ էֆէնտիի հաշիւներն որոց մէջ բնաւ բաց մը չնշմարելով, հաստատեր է նաեւ թէ բնաւ որևէ գեղծում գործած չէ յիշեալ խղճամիտ պաշտօնեայն։

— —

ՉԻՄԷՆԹՈՅ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Սըր Ալֆրէտ Սանտիսն որ Թընկրբեան Գրիգոր և Յովսէփ էֆէնտիներուն ընկերակցութեամբ տարիներէ ի վեր կ'աշխատէր Չիմէնթոյ գործարան մը հաստատել մայրաքաղաքիս մէջ, յաջողած է ի Փարիզ ընկերութիւն մը կազմել երկու միլիոն ֆրանք դրամագլուխով։ Գործարանը պիտի հաստատուի ի վերին Վոսփոր՝ Բիրէճ Պրունու։

Գերմանացի նշանաւոր քիմիագէտ մը քնութիւններ կատարելով տեղեկագիր մը տուած է յայտարարած է թէ Բիրէճ Պրունի մէջ պատրաստուելիք Չիմէնթոն պիտի գերազանցէ Բորթլէնտէն բերուած Չիմէնթոները։

Վեհ. Սուլթանի բժշկապետ Մավրոքէնի փաշա՝ իւր անուան տօնախմբութեան առթիւ, անցեալ օր սեղան մը տուած է իւր բարեմտաց։

—Ագրիանուպոլսոյ Ալի Զէլէպի անուն տեղը վեց աւազակներ լեռը տարած են նոյն տեղացի Սթոյեան Եորկի անուն մարդ մը և իրրև փրկանք բազմաքանակ դրամ ստանալով, ազատ արձակած են։ Այդ դրամի բաշխման համար աւազակաց մէջ կռիւ ծագելով, աւազակապետը ու աւազակներէ մին սպաննուեր իսկ միւսները Արեւելեան Բումէլիի կողմն անցեր են։

—Երկու գիշեր յաջորդաբար Սկիւտարի Սէլամլըզ Թաղին մէջ փայտաշէն տուն մը բռնկցնել փորձուած է, սակայն ոստիկանութեան պաշտօնեայք խմանալով վառնգին առաջքն առած են։

—Բաղաքապետութիւնն որոշած է կանոնաւորել և նորոգել Պոլսոյ Ռուինքարանի, Վէֆիք ու Շահզատէ Պաշիի փողոցները։ Շինութիւնք պիտի աւարտին Բամազանէն առաջ։

—Երուսաղէմի անգլիական հիւպատոս Գասըմ փաշայի Ս Յակոբ եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ վաղը, կիւրակէ, եկեղեցւոյն տօնն ըլլալով, հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ Թաղին քարոզիչ Արժ. Տ. Գրիգոր Մ. վարդապետ Աբարդեան, և յաւարտ Ս. Պատարագի յատկապէս ուխտաւորաց մատաղ պիտի բաշխուի որպէս ի հնումն սովորութիւն եղած է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՐԱԳԻՐ

ԹՐԱՄՈՒԵԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Կը ծանուցուի թրամուէյից ընկերութեան բաժնետերաց թէ, որոշմամբ վարչական խորհրդոյն, տոկոսի թիւ 37 կը տրուի, մէն մի բաժնեթղթի համար 25 ղրուսկեդրամ, պիտի վճարուի։ Կանոնական պօրտրօներները կ'ընդունուին ի ճշդութիւն 1891 յունուար 2էն (Ն. Տ.) սկսեալ, երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, միջօրէէն յետոյ ժամ 2էն 4 (Ը. Ե.) վճարմունք պիտի կատարուին ութ օր ետքը, ընկերութեան Վարչութենէն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Կ. Պոլիս 11 23 դեկտ. 90 2—2

ՍԱՄԱՆԹԱՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԲԵՐԱ

Բարսեղ էֆէնտի Էլբսէրճեան, վկայեալ և փորձառու ուսուցիչ և Ստեփան էֆէնտի Մակարեան, ընթացաւոր Լոպերի Գալէճի, ձեռնարկած են գիշերային դասախօսութեանց ի Բերա։

Կ'ուսանի՝ հայերէն, տաճկերէն, դպրութիւն և անգլերէն լեզուներն, թուաբանութիւն, գրաշարութիւն, երկրաչափութիւն և բնական գիտութիւնք։

Անոնք որ կը փափաքին հետեւիլ սոյն դասախօսութեանց, մի կամ աւելի ճիւղին՝ թիւս գոն պիտի ունն՝ մեծապէս օգտուելով դասուց լաւագոյն մեծատէն, և իրապէս պիտի կարենան քիչ ժամանակի մէջ բերել այն մեծ արդիւնքն զոր կը կարծի թէ ունենայ երկար ժամանակի մէջ։

Դիմել Բերա, Գալէճ-գրաբ, թիւ 627։ Աստուրեան Անգլիական գրատուն։ 224 2—10

Լ'ԱՎԸՆԻՒՏԷ ՖԱՄԻԼ

ԿԵՍԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ ԵՐՐՈՆԷԷ

Թիւ 61 Հանրապետութեան փողոց ի Լիոն (Գաղղիա)

Կը ծանուցուի արդոյ հասարակութեան թէ սոյն ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութիւնը Մեծ. Բարսեղ էֆէնտի Թէլալեանի յանձնուած է և թէ գանձման դրոշմաթղթոց ձեւը փոխուած է։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Սուլթան Պայազիտ Մաղիէի դէմ թիւ 62 յիշեալ Թէլալեան էֆէնտիի գրասենեակը։

206 4—7

ԴԻՏԱԿ
1891 ՏԱՐԻՈՅ

ՈՒՂՂԱԿԱՆ այժմէն ԳԻՏՆԱԼ 1891 տարւոյ ընթացքի, վարձակայաց ամամուտքի և ՁՈԳՏԻԼ քանի աւելի զուարճալիքներէ, վճարելով միայն Մէկ գրուշեան, «Դիտակ» մը գնելու, որ կը դառնուի ամեն հայ գրավաճառաց քով։

Մարզարեան գրատունը յանձն առած է դասատուները Դիտակ-Սրացոյց դրելել, եթէ թղթակցողք յղուի փոխարէնը։ 213 7—10

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԶԷՖԻՆԵԷ, 26 դեկտ.—Բ. Դրան հրամանաւ, Շեգոտրայի կուսակալը Զեռնակորայի սահմանաց վրայ Մալիսորներն աչքէ կ'անցուցէ։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 26.—Օֆէ։ կը հաստատէ թէ սերպ կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք պիտի առնու պատանի թագաւորին և իւր ծնողաց յարաբերութիւնները կարգադրելու համար։ Կակարին շոգենաւային ընկերութիւնը նաեւ ի Նիշ և ի Վրանիա քարիւղի մթերանոցներ հաստատեց։

ՔԱՐԹԱՈՒԻՆ, 26 (Ա. Հ. Գ.)— Զրոյց կայ թէ երկու միլիոն անգլ. ոսկւոյ դրամագլխով ափրիկեան մեծ դրամատուն մը կը կազմուի, առաջնորդութեամբ Թրանսվալի հողային գրաւի ընկերութեան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 15 դեկտ.

Օսմանեան Քօնսօլիտ

Երեկ երեկոյ գոց. (Մէյոց Դ. Ոսկի	20	2
Առաւօտուն բացուելու	20	1
Կեռ օրի »	20	1
Թահվիլաթը Օսմանիէ երեկ երեկոյ	78	32
» » ժամ 5ին	78	30
ԸՆԹԱՑՔ ԱՌԱՒՕՏՈՅ		
Փոխառութիւն A. Ոսկի	—	—
» B. »	—	—
» C. »	20	1
ՓԱՅԼԵՆՑՔՈՎ		
Ս. Սոֆիէի Ժէնէրալ	Ֆրանկ. Լիր	4 38
Գրքսի Ժէնէրալ	Ֆրանկ. »	9 20
Պանք ազ Գոնստ.	» »	6 25
Սոս. Շանտ եվրէօր	» »	4 30
Թրամուէյ	» »	520
Բուսիէլի երկաթուղի	Ֆր.	76 3/8
Բաժնեթուղթի Լաւրիօսի	Դ. կ.	152
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Օսմանեան ոսկի	գրչ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 19
Անգլիական ոսկի	»	110 16
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107 30
Իմպերիալ	»	20 20
Գրքսից	»	51 20
Բուսլի թղթագրամ	»	7 94
Մեմ. արծաթ. (մարք)	»	168 16
Վիեննոց	»	102 20
Հինգնոց	»	102 10
Մեթալիք	»	99 30
Թասվիկիէ	»	—
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	8—9

ՏԻՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 26 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 50 երեկ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94	50
» » 4 1/2 %	104	22 1/2
Օսմանեան քօնսոլիտ Սէրի Դ.	18	40
Օսմանեան երկաթուղի	76	75
Ռեբիի բաժնեթուղթ	328	75
Պանք Օթոման	606	95
Գրքսի Լիոնէ	806	25
Իտալական Ռանթ 5 %	91	10
Հելլենական 5 %	472	
Բրէսլաբէ Թիւրք (1890)	405	
Բրէսլաբէ Թիւրք մէյցու	485	
Պանք ազ Բարի	845	
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	463	75
Սուէզի ջրանցք	—	—
Սպանիական արտարին	—	—
Ռիօ Թինթօ	585	
Մեսխիտնօ	685	
Զէս Լանտրայի [illegible]	անբնթեռնելի	

1891
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ
ԸՆԴԱՐՁԱԿ
ՕՐԱՑՈՅՑ
ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ա.ԶԳ. ՀԻՍԱՆԴԱՆՈՅԻ
ՀԱՍՏՈՑ
ՏՊԱԳՐ. ԵՒ ՎԻՄԱԳՐ.
ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Մուրքան հանամ
թիւ 14
Կ. ՊՈԼՍՈ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Օրացոյց. — Օսմանեան Կայսրութիւն.— Ասագանի Կայսերական Պալատն. — Նախարարք. — Պաշտօնատարք մայրաքաղաքին. — Հրամանատարք. — Կուսակալք. — Սամ. Դեսպանք. — Դեսպանք եւ հիւպատոսք օտար տէրութեանց. — Հայազգի ասիճանաւորք.— Հայրապետութիւն Հայոց.—Առաջնորդութիւնք եւ Վանքեր.—Ազգ. Կեդրոնական վարչութիւն եւայլն. — Պատրիարքութիւն Երուսաղէմի. — Առաջնորդութիւնք Թուրքիոյ եւ այլն. —Թաղօրայք. —Բարեգործական եւ Կրթական հասատութիւնք. — Հոգեվորական Հայ հասարակութիւն. — Բողոքական Հայ հասարակութիւն. —Բժիշկք. — Փաստաբանք. — Լրագիրք. — Երկաթուղիք. —Հեռագրութիւնք եւ Թղթատարութիւնք միջազգային եւ այլն. — Դրամք. — Հայազգի ասիճանաւորք Ռուսական տէրութեան. — Նոյն Պարսկական տէրութեան. եւն. եւն. — Տանուցումք։

ԳԻՆ 3 ՂՐՇ.

ԳԸՉԸԼ ՎԱՍԻԼԻԹՆԱՄԷ

Հռչակաւոր Քուվիէ որ Մենգէլեանի թիտ հեռաբերբրաւորժ վէրն 832 մենագիր երեսներէ բաղկացեալ. տուաւոր հատոր մ'ըլլալով կը վաճառուի միայն. Ամենայն հատոր մ'ըլլալով կը վաճառուի Պոլսոյ Հայ գրավաճառաց և ջրավաճառ սուճի Պոլսոյ Հայ գրավաճառաց և Ցակոբ ազանեան խանութի. իսկ կեդրոնական տեղին է Պահեստարան Թ. 4 աւտրիական փոստին վրան Զ. Թոքսեան գրատունը, ուր կը գտնուին գրքեր և պատի ամէն տեսակ օրացոյցներ և կը գրվանի և պատի ամէն տեսակ օրացոյցներ և կը գտնուի նամակի գործածուած փուլէր։ 5—6

ԿՈՒՖԷԻ ԴԱՏԸ

Բ. ՆԻՍՏ

(Շարունակութիւն երեկի թիւէն.)

Այս նիստը որ տեղի ունեցաւ անցեալ հինգշաբթի, յայտնացուեցաւ վկայներուն հարցաքննութեան։

Առաջին վկայն որ ատենին առջեւ կոչուեցաւ Պ. Լանտրէն էր, Կուֆէի աներձագը։

«Բեռայրս, ըսաւ նա, ըստ երեւութին շատ կանոնաւոր կեանք մը ունէր։ Ամէն օր իր տունը կը ճաշէր, բացի ուրբաթ օրերէն։»

Նախագահ. Պ. Ռօպէռ. — Այո, ուրբաթ օրերը կը զուարճանար։

«Ըսէք, պարոն, իր անհետանալէն ետքը, իր դարակները բացի՞ք և չատ մը թղթեր անյայտացուցի՞ք։

Պ. Լանտրէ. — Ատիկա բնական բան մըն էր։ Անձնական նամակներ կային հոն զորս նախ ցուցուցի ոստիկանութեան գործակատարին և զորս իմ տունս տարի պահեցի Կուֆէի յիշատակին համար։

Հ. Քանի մը նամակներ իր սիրուհիներէն միոյն յանձնեցիք, այնպէս չէ՞։

«Ե՞րբ կասկածներ ունեցաք երկու ամբաստանեալներուն վրայ։ — Պ. Բայց ես անոնք մոքէս չէի անցուներ։ Կասկած չունէի բնաւ անոնց վրայ։ Չէի գիտեր Կուֆէի յարաբերութիւն ունենալը Կապռիէլ Պօնբառի հետ, և քիչ բան իմացած էի էյրօի վրայ։»

Երկրորդ վկայն էր Կուֆէի գործատեղւոյն նախկին գանձապահը, Պ. Ժուսբառնտօ.

«Իր անհետացած օրն, ըսաւ, դրամարկղին մէջ 14000 ֆրանք կար։ Բայց որովհետեւ վարպետս քաղաքին մէջ պիտի ճաշէր այն գիշեր, ստակը հետը չառաւ, և 14.000 ֆրանքը խաւաքարտէ տուփի մը մէջ պահեց ուր գտայ զանոնք հետեւեալ օրը։

«Զարագործը թէեւ ժամը իններին եկած գործատեղւոյն մէջ խուզարկութիւններ ըրած էր, բայց չէր կրցած զանոնք գտնել։

Հ. Կուֆէ բաւական շատ ստակ ունէր, այնպէս չէ՞։ — Պ. Այո, մանաւանդ ամսական թոշակն ստացած օրերը։ Ցաճախ իրիկուան Ռուժմոն փողոցը գտնուող իր բնակարանը կը տանէր տասը հազար ֆրանքի չափ, և դժբաղդաբար սրճարան մտած ատեն սովորութիւն ունէր իր պանքնօթներն ամենուն ցուցնելու։»

Երրորդ վկայն էր Պ. Ռըմի Լօնէ, Սէվռի գործակալը, որ պատմեց թէ ինչպէս ծանօթացած էր էյրօի և Կուֆէի հետ, և ինչպէս յաճախ սրճարանին մէջ անոնց հետ ժամանակ կ'անցուցնէր։

—Միասին կը զուարճանայիք, և երբեմն կիներ ալ կուենայիք հետերնիդ, —յարեցէ՛ էյ՞. հարցուց նախագահը։ Կուֆէ բոլորովին ձեր մտերիմն էր։

Պ. Ռըմի Լօնէ.—Միակ անձն էր զոր կը սիրէի աշխարհիս վրայ. (յուզում)։

Հ. Զէյ՞ք գիտեր թէ ընդհանրապէս գործատեղիէն մեկնած ատէն օրուան մէջ ձեռքը անցած ստակը տուն կը տանէր։— Պ. Ամեն մարդ գիտէր։ Սրճարան մը եկած ատեն պանքնօթները գրպանէն կ'երեւային։

Հ. 1888 յուլիս 26, ոճրոյն նախորդ իրիկունը, էյրօին և Կապռիէլ Պօնբառին հետ ճաշեցիք դուք։ Ճաշին վրայ էյրօ Կուֆէին և անոր ստակին խօսքը չբերա՞ւ։ —Պ. Բնաւ չեմ յիշեր։

Էյրօ.—Իրաւ է թէ Պ. Ռըմի Լօնէ խօսեցաւ ինձ Կուֆէին հարստութեան վերայ, բայց ես կը հաստատեմ թէ չէր գիտեր հետեւեալ օրն ըլլալիքը։ Առանց բան մը գիտնալու տեղեկութիւններ տուաւ ինձ։

Հ. Սակայն այդ խօսակցութենէն վերջն է որ Կուֆէն ընարեցիք ձեզ իբրեւ զոհ։ Մինչեւ այն ատեն մոքերնիդ չէիք անցուներ զայն անհետացնել։

Ընդհանուր դատախազ Պ. Բընէ տը Պոռբէռ.—Ռըմի Լօնէ այնչափ ազդուած էր այդ խօսակցութենէն, որ Կուֆէի անյայտացման հետեւեալ օրն իսկ կասկածներ ունեցած էր էյրօին վրայ։ Բայց երբ Կուֆէի ընտանիքը ոստիկանութեան գործակատարին կը տանէր, զգուշացաւ Կապռիէլ Պօնբառին խօսքն ընելէ, մինչդեռ կ'ենթադրուէր թէ Կուֆէ կանացի ծուղակի մէջ ինկած էր։

(Վկային) Ռըմի Լօնէ՛, արդ արութեան գործին արգելք եղաք դուք, և եթէ ոստիկանութիւնը ձեր ետեւէն ինկաւ, պատճառը դուք էիք։

«Շատ զարմանալի դէպք մը պիտի յիշեմ սակայն։ Կուֆէի սպանուէն քանի մը օր վերջը, եկան յանկարծ գտան զնեզ ձեր տան մէջ, ի Սէվռ, այն վայրկենին տեղին է պահեստարան Թ. 4 աւտրիական փոստին վրան Զ. Թոքսեան գրատունը, ուր կը գտնուին գրքեր և պատի ամէն տեսակ օրացոյցներ և կը գրվանի և պատի ամէն տեսակ օրացոյցներ և կը գտնուի նամակի գործածուած փուլէր։ 5—6

Գրքերուն ինքնուկէսն էր։ Ժոլի կարծեր է թէ նոյն իսկ բարապանն է եկողը, եւ մարդուն վար իջած ատենը, մօտեցեր է յանձնելու համար իրեն ուղղուած թղթատարական նամակ մը։ բայց, անծանօթ մը տեսնելով իր դէմը—էյրօն էր որ դարակները խուզարկել եկած է—դռնապանը զարմացման ձիչ մը արձակեր է, մինչդեռ այցելուն կը փախչէր փողոցին դուռը գոցելով։

Երբ իր ապշութենէն սթափելով, դռնապանը ոստիկանութեան դիմեց, ալ ուշ էր, մարդը աներեւոյթացած էր։

Անկից վերջը կուգայ ուրիշ դռնապան մը, Թռօնսօն Տիւքուտէ փողոցի տան դռնապանը, Պ. Տըմանժ, որ ոճրոյն կատարուելէն ետքը էյրօին դուրս ելնելը չէ տեսած։

Պ. Ալպէռ Տանէ.—Կապռիէլ Պօնբառ չէր կրնար դուռը վազել, Կուֆէին իմացնել իրեն սպառնացող վտանգը և փախչիլ անոր հետ, դեռ էյրօն, որ անկողնոյն վարագոյրներուն ետեւ պահուրտած էր, անոր ետեւէն հասնելու ժամանակ չունեցած.—Պ. էյրօ ստիպուած էր անկողնոյն վրայէն ցատկելու։

Հ. Իրենց սենեակին դուռը ո՞րչափ հեռու է տան անդաստակէն (vestibule)։ —Պ. Օ՛հ, հազիւ չորս հինգ մէթր։

ԼԻՕՆԻ ՎԿԱՅՆԵՐԸ

Երեք սպասաւորներ են Օրէլ ոք Թռօնսէ կոչուած պանդոկին ուր Կապռիէլ և էյրօ անցուցած են իրենց առաջին գիշերը Բարիզէ փախչելէ վերջը։ Երեքն ալ կառքէն վար տուած կամ կառքը դրած են նշանաւոր արկղը որուն մէջ Կուֆէի դիակը դրուած էր։

—Է՛, ծերո՛ւկ ըսաւ պանդոկին կառապանը իր ընկերին, պարոն Լաֆոթին, արկղ մը ունիս չալկելու որ առ նուազն 100 քիլօ կը կշռէ։ Ի՞նչ է մէջը եւ երա՞ցողը։

—Կտաւ է, ըսաւ էյրօ։

Եւ պատուիրեց որ արկղը իր սենեակը հանեն կամ վարը, պանդոկին ամբարանոցը դնեն։

Կապռիէլ Պօնբառ և ինքը դիակին քովը քնացան, և հետեւեալ օրը, Կապռիէլ, արթնցած ատեն, տեսնելով որ քիչ մը ջուր վազած էր արկղէն, խնամով ծրրեց զայն իր թաշկինակովը։

Պ. Տալիքօ, Լիոնի մէջ կառքեր վարձու տուող, առաւօտուն երկու ամբաստանելոց յանձնած է այն գ-էրը որ զիրենք Մէյսերի պիտի տանէր իրենց արկղին հետ։

Մէն Ժընիէ-Լավալցի գինեպանուհի մը, տիկին Տիալէքս, զովացուցիչ ըմպելիքներ տուած է իրենց։

—Պտըտելու ելնող երկու ուղեւորներ կը թուէին, ըսաւ։

—Այդ միջոցին, ըսաւ էյրօ հանդարտօրէն, դիակը նետած էինք։

Եթէոյ կուգայ ուղղական Բօֆին, որ օգոստոս 13ի իրիկունը Ռօնին եզերքը գտնուող ծառախիտ զառիվայրի մը վրայ գտած է Կուֆէի մարմինը որ արդէն կը սկսէր ժահահոտ բուրում մը արձակել։ Գնաց անդապահին իմացուց, նա ալ եկաւ նայեցաւ և «Մարդու դիակ մը ըլլալու է» ըսաւ։ այն ատեն երկուքը միասին գացին Հանրապետութեան գործակալին իմաց տուին։

Երկրորդ օրը, Սէն-Ժընիէ-Լավալի երկրագործներէն մէկը, Պ. Ռիչառ, որ կուգայ վկայել, փոքր անտառի մը մէջ, այն տեղէն երկու քիլոմէթր հեռու, կտրըտած արկղ մը գտած էր։

Պ. Շէռօն, օթեւանիչ (logeur) ի Լօնտօն, կը վկայէ թէ անցեալ տարւոյն յունիսին այդ արկղը տեսած է էյրօին քովը, երբ սա իւր վարձակալն էր։

Երկրորդական վկայները մնացած են։ Բարապանը կը կոչէ Պ. Կառանժէն (բուռն յուզում ունկնդրաց մէջ)։

Պ. ԿԱՌԱՆԺԷ

Էյրօի երջանիկ հակառակորդը, Կապռիէլ Պօնբառի ճամբորդութեան ընկերը, սակէս կը յայտնէ իր վկայութիւնը։

«Վանքուվէրի մէջ հանդիպեցայ էյրօին որ ինքզինքը Պ. Վանէր կը կոչէր, և իր Գէրթ աղջկան, որ Կապռիէլ Պոռառն էր։ Դիւրաւ բարեկամացանք իրարու հետ իբրեւ ֆրանսացիներ որոնք հայրենիքէն հեռու զիրար կը տեսնէն, և Սան Ֆրանչիսքօի մէջ նորէն գտանք զիրար։ էյրօ ըժկելիքներու վաճառականութեան համար իրեն ընկեր ըլլալ առաջարկեց ինձ, և որովհետեւ խելացի և գործունեայ մէկը կ'երեւէր ինձ, ընդունեցայ իր առաջարկութիւնը։

«5000 Ֆր. տուի էյրօին կաթսայներու առեւտուր ընելու համար, բայց դեռ 25.000 Ֆր. ալ պէտք էր։ Մեկնեցայ պատրաստակելով թէ Վանքուվէր պիտի երթայի այդ ստակն առնելու, մինչդեռ Կապռիէլ Պօնբառը կը փախչէի, և երկուքնիս ալ Ֆրանսա եկանք։

էյրօ, կատաղած.—Ի՞նչու, Բարիզ գալերնէդ վերջը, Պ. Շօթօէն գացած 5000 Ֆր. պահանջած էք։—Պ. Որովհետեւ դուք ինձմէ գողցաք զանոնք։

«Բարիզ հասնելու երկրորդ օրը, Կապռիէլ Պոնբառ Բըթի ժ-ուռնալ թիւերու ծրրար մը բերաւ ինձ։

«—Կարդացէք, ըսաւ, Կապռիէլ Պոնբառը ես եմ։ իմ կարծեցեալ հայրս էյրօն է, Կուֆէի սպանիչը։

«Արդէն ներկայացած էր Կապռիէլ ոստիկանապետին։ հետեւեալ օրը իրեն հետ Նորէն ոստիկանատունը գացի, և ձերբակալուեցաւ նա։

Նախ.—Էյրօի նպատակը ձեր 25.000 Ֆր. առնել ու Սան Ֆրանչիսքօի մէջ զձեզ մինակ ձգելով Կապռիէլին հետ փախչիլ չէ՞։—Պ. Կարծեմ։

Էյրօ, կատաղած.—Ինչո՞ւ 5000 Ֆրանք ուզեցիք իմ աներձագ Պ. Շօթօէն։

Պ. Շօթօ (ատեան կը կոչուի).—Պ. Կառանժէ այդ ստակն ինձմէ ուզեց Կապռիէլ Պոնբառը փախչելու համար։

Պ. Կառանժէ. — Բացարձակապէս սուտ է։

Պ. Տէքօռի.—Պ. Կառանժէ էյրօն չամբաստանե՞ց թէ զինքը սպաննել ուզեր է։

Նախագահը.—Լրագիրներուն խօսքն էր ատիկա։

Կապրիէլ Պոնբառ.—Էյրօ, Սան-Ֆրանչիսքօի մէջ, վերջին ծայր խեղճութեան մէջ ինկած էր։ Գրպանը 15 Ֆրանք ունէր, երբ Պ. Կառանժէէն խլեց 5000 Ֆրանքը։

Էյրօ.—Պ Կառանժէ Կապռիէլն ամուսնութեան խնդրած էր ինձմէ։

Պ. Կառանժէ.—Բոլորովին սուտ է։

Էյրօ.—Առեւանգեցիք զայն, կարծելով թէ աղջիկս էր։

Կապրիէլ Պոնիֆառ.—Ինք չէ որ զիս առեւանգեց, ես իրեն հետ մեկնեցայ։ Մը տածեցի որ էյրօ բաւական կողոպտած էր զայն։

Էյրօ.—Կապռիէլի խոստովանութիւնը Բարիզ տեղի չունեցաւ, այլ յԱմերիկա, Մօնռէալի եւ Նիւ-Եօրքի մէջտեղը։ Պ. Կառանժէ կատարելապէս գիտէր իմ ով ըլլալս։ Նոյն իսկ ճամբան փոխած էր, վախնալով որ զինքը կը սպաննեմ։

Պ. Կառանժէ.—Ճամբան փոխեցի որովհետեւ չէի ուզեր Նորէն ձեզ հանդիպելու հաճոյքն զգալ (ծիծաղներ)։

Այս միջոցին սուր ճիչեր ու ոտնաձայններ կը լսուին։ Կապռիէլ Պոնբառ բուռն ջղաձգութիւններ կ'ունենայ, պահապան մը թեւերուն մէջ կ'առնէ զայն և դուրս կը հանէ ընդհանուր յուզման մը մէջ։

Քառորդ մը վերջը, նշանաւոր բժիշկ տոքթէօր Ֆլօքէէն դարմաններ ընդունելով Կապռիէլ Նորէն ներս կը մտնէ, մազերը քակուած, ջրազուրկ մարթէ գրլխարկը հանած, տեսակ մը վերարկուի մէջ փաթթուած։ և Նատին մինչեւ վերջը ուրիշ դէպք տեղի չունենար։

Այդ ջղաձգութեանց միջոցին, իրեն մօտ գտնուողները կը լսէին որ Կապռիէլ Պոնբառ զարշելանօք կը կրկնէր։

—Օ՜հ, Միչէլ, մի սպաններ զիս։

Իրնօթիզմի հաւատացողները այս մանրամասնութենէն նշանակութիւն մը պիտի հանե՞ն։

Պ. Կառանժէի վկայութիւնը կը շարունակուի։

Պ. Ֆէլիքս Տէքօռի. —Ամերիկայ եղած ատեններն, էյրօ Կապռիէլ Պոնբառը կը ծեծէ՞ր։

Պ. Կառանժէ.—Այո, տեսած եմ։

Նախագահը.—Կապռիէլ Կուֆէէն գողցուած մատնիներուն քարերն օդի փոխել տուած էր։ Պ. Կառանժէ տեսա՞ծ է այդ օղերը։

Պատասխան.—Այո։ Կապռիէլ ինձ ըսած էր թէ էյրօի մէկ բարեկամն իրեն տուած էր զանոնք գրաւ մը կորսնցնելով։

էյրօ.—Այդ մարդը սիրտարն եղած է Կապռիէլին զոր իմ ազջիկս կը կարծէր։ Արտաքին գործոց պաշտօնէութեան մէջ գործակալ է, Կապռիէլ անոր տեղեկագիրներ օրինակելը տեսած է։ Ամբողջ յանցանքն իմ վրաս ձգել կ'ուզէ Կապռիէլին յայտնութիւններէն վախնալով (ծիծաղներ)։ Զուզեր որ անիկա դատապարտուի։

Պ. Հանրի Ռոպէռ.—Պ. Կառանժէ Կապռիէլ Պոնբառը քնացուցա՞ծ է։

Պ. Կառանժէ.—Շատ անգամներ։ (Ցուզում)։

Հ. Իր ալ կարծիքը այնպէս չէ՞ թէ Կապռիէլ նշանաւոր Եռիկայ մըն է։—Պ. Այո, պարոն։

Նախագահը.— Իրնօթիզմէ կը հասկանա՞ք։—Պ. Ե՞ս, բնա՛ւ։

Վերջին վկայութիւնը կուտայ Սուտ ոստիկանն որ Ամերիկայի մէջ էյրօին ետեւէն ինկած և Հավանայի մէջ բռնած է զայն։

Պ. Սուտ կը պատմէ իր հետապնդութիւններն։ Ամեն ուրեք գտած է երկու փախստականաց հետքերն, ի Նիւ-Եօրք, ի Մօնռէալ, ի Սան Ֆրանչիսքօ։ էյրօ ամեն տեղ գողութիւններ ըրած էր։

Վերջապէս Հավանայի մէջ իր նախկին գործակատարներէն մէկը զինքը ճանչցած ու ձեռք տուած էր։ ինչպէս գիտեն ընթերցողք, վատահամբաւ տան մը սեմն վրայ բռնած էին զինքը։ Ամերիկայի մէջ բոլորովին խառնակեցութեամբ ապրած էր։ Սան-Ֆրանչիսքօի մէջ անպատիւ կին մը խաբած է տասը տոլլար խոստանալով և չվճարելով զայնս։

Հավանայէն Եւրոպա անցած ատեններն, ամբաստանեալն այնպէս արտաքոյ կարգի արարքներ պատմեց ոստիկանութեան գործակալին որ Պ. Սուտ չկրցաւ այդ չատախօս ոճրագործի մը պատմութիւնները հաւատ ընծայել։

Պ. Քընէ տը Պոռէռ յանուն դատարանին շնորհաւորութիւններ ուղղեց Պ. Սուտէին, և նիստը վերջացաւ։

(Շարունակելի)

ՍՈՒ ԸՆԹԵՐՑՈՒՂՍ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել իր բազմաթիւ յամախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան հասեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտագրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարահաճ յամախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Ստորագրեալս միւռ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռք ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յամախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օդը երբ մաքուր է, լուսանկարն երբէք տարբերութիւն չունենար։ գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր փաստաբդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՏՈՒՆ
ՆԻԳՕԼԱՅԻ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ

99, Մ-ալ՝ Պ-ա-ն Բէ-ի-ի-ի Պ-ը, 99
195 Կ. Պ-ա՝ 68—90

ՏՕՔԹ. ՆԷՄԼԹԻ, մասնագէտ կոկորդի, խռչափողի, ականջի և քթի հիւանդութեանց։

Հիւանդներ կ'ընդունի ամեն օր երեքժամ 10էն 1, ի Բերա, Կլավանի փողոց, թիւ 7։ 220

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ի պէտս Ազգ. Բարձրագոյն Նախակրթարանաց։

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ

յԱ-ռ-ա-ջ. Խ-ր-հ-ր-դ-ս Ա-գ-ի։ Կ-գ-ր։ Լ-ր-ը-Բ-ե-ա

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ ԴՊԻՆԴՈՒ ԹԱՆԳԱՔԵԱՆ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Ազգային առաջնակարգ մասնագէտներէն Մարգարեան Էֆէնտիի աշխատասիրած և 430 երեսէ բաղկացեալ այս նոր դասագիրքն կուգայ մեր դպրոցական դասագրոց շարքին մէջ կարեւոր դիրք մը գրաւել։

Արդի մանկավարժական մեթոտներու լիովին համաձայն և մեր կրթական վիճակին գործնական փարառութեան վրայ հիմնուած այս նոր Աշխարհագրութիւնն, կը պարունակէ երկրիս հինգ մասանց բնական, քաղաքական, տնտեսական և ընկերական նկարագիրն դիւրաւոյց եղանակաւ, պարզ ոճով և մանաւանդ ճոխացեալ նորանոր ծանօթութիւններով և գործնական հրահանգներով։ Տնտեսական մասը կը պարունակէ իւրաքանչիւր կարեւոր երկրի ապրուստին ուղղութիւնը, ելեւմուտքը, հաղորդակցութեան միջոցները, դրամական հաստատութիւնները, արուեստները, են.

Օտար պատութիւնն առելի ընդարձակ և մանրամասն կերպիւ նկարագրուած է։ Գին 6 Դանկեան։

Կեդրոնատեղին է Զարգարեան Գրատունը՝ Պոլիս Սուլթան Չամամ։ 3/3 6—20

Տ. ՍԱՖԷԼԷՑ

ԵՐԿԱՐ ԱՊԻԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Սկզբունք Առողջաբանութեան

Թ-ր-գ-մ-ն-ց

ԱԶԱԶՈՒԻԿ ԹԱԴԷՈՍ ԿԷՉԻՒԵԱՆ

Սոյն գործ՝ որ ընթերց և պարզամիտ աշխարհաբարի թարգմանուած, բառատարի մը յաւելուածով ճոխացած, ի լոյս կ'ընծայի, գիտութեան արդի յառաջդիմական սկզբանց համաձայն, և ընտանեկան խնամակցութեան պարզ ոճով մը՝ կենաց բնութիւնը կը սահմանէ, նորա երկրաբանայս վրայ ծագումը ուսումնասիրելիութիւնը կը մեկնէ, նորա անվթար պահպանման և երկարաձգման հարկաւոր միջոցները կը թուէ և խափանարար պատճառները կը նշանակէ, և որ առաւելն է բարոյականին առողջ, երկայն և երջանիկ կենաց մի անհրաժեշտ տարր լինելը կ'ապացուցանէ։ ուստի և ամենայն իրաւամբք կրնայ և արժանի իսկ է ամէն դասու, վիճակի, հասակի և տեսի անհատից ձեռք անխիթար տրուիլ յընթերցումն։

Դասեր երբեւ միակ ապրուստի միջոց համակրելի թարգմանչին՝ կը յանձնարարուի երկա ամէն կարգի ազգայնոց որպէս զի մէկ մէկ օրինակ ունենան իրրեւ կենաց ճշմարիտ ուղեցոյց և մեծապէս օգտին։

Կը վաճառուի ամէն Հայ գրավաճառաց և մանաւանդ՝ ջրավաճառ Պոլսոյ և Ցակոբ ազանեան քով, ինչպէս նաեւ կայսրաբնակ մեր ծխավաճառ և սեղանաւոր Նշան և Գրիգոր ազանեանց խանութը ի գին 10 ղրշ.։

Շատ գեղեցիկ գիմեն Պոլսոյ, որոց մասնաւոր գեղ։ 377 3—5

ԲԱՐԵԿԱՄ ԱՄԵՆԵՑՈՒՆ

ԳՐԲՈՅԿ ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԸՍՏ ՀՈՄԻՈՊԱԹԻՐ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

Կը ծախուի Պոլսոյ ամէն Հայ գրավաճառաց և կամուրջի գլուխն ջրավաճառ Պոլսոյ և Ցակոբ ազանեանց քով։ Կեդրոնատեղին է Ց. Դավաթեանի գրատուն Զագմագճրար Բօղուշ։

Ցիչեալ գրքոյկի մէջ յանձնարարեալ բոլոր գեղերը գրքոյկի հեղինակի Տօքթ. Կիրակոսեանի քով միշտ պատրաստ կը գտնուի, ի կէտին Բաշա, ուր ամեն օր մինչ կէսօր կը գտնուի իրեն դիմող հիւանդներն դարմանելու, և յետ կիսաւոր Բերայ։ (Եիքսէք-Գալատրըմ, 587 թիւ)։

188 13—18

ԾԱՆՐԱՇՈՒՇՔ

գործածեցէք

ՖՈՒԻԻՆՕ ԹՈՒՂԹԸ

Այս պատրաստութիւն, որ հանրածանօթ է 40 տարիէն ի վեր իւր ունեցած յաջողութեամբք, մեծագոյն վարձատրութիւնն ստացած է 1889ի Տնտեսական Աշխատասիրաց մէջ։ Նշանաւոր անձերէ կազմեալ դատաստանի մանաւանդ՝ որուն կ'անդամակցէին ուսուցիչք՝ բժիշկք և գեղագործք Բարիզեան և այլ երկրաց։

Այս թուղթ հիւանդին քով այրուելով, վերակենդան կերպով կը գտնուի նէ հազը և Ջերմութիւնը։ 206

Կը գտնուի բոլոր գեղարանաց մէջ։ —13

ՏՈՒԲԹ. ՍՎԻՄՈՆԹԷՔ

Վկայեալ Ագրազպուրկի համալսարանէն, որ տասներեք տարի իւր բժշկական արուեստն ի գործ դրած է հիւանդանոցաց մէջ եւ այլ տեղեր, իւր բնակութիւնն հաստատած է ի Գալատ գիւղ, Մեծ Փողոց Մօտայի, Թ. 47, ուր հիւանդներ կընդունի ամեն օր իւր բնակարանն, կամ ժամ 12էն 2։ Երկուշաբթի, չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ ազքատները, միւսներն ժամերուն։ 208

Առաջնատէր՝ Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԲՐԻՆՔԷՐ ԼՐԱԳՐՈՅ

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ ‖ AU CAMELIA

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

194, Մեծ Փողոց Բերայի 194

ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋ

Պատիւ ունինք ծանուցանել հասարակութեան թէ, ՄԷԿ ԱՄՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ, դեկտ. 3/15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ տեղի պիտի ունենայ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԸ մեր վաճառատան մէջ գտնուած ամեն ապրանաց, ԳՆՈՅ ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՎ։

Բարիզի վերջին նորաձեւութիւնք որք են պառօտէ, սուիթչէ հանդերձեղէնք՝ մուշտակաւոր և առարկանով, ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԴՆԵՐՈՎ պիտի նշանակուին ինչպէս նաեւ ժապաւենագործութեան, փեսրեղինաց, ծոպաւոր, վարագոյրներու և համանման մեծագանակ վաճառքները։

Գնողաց մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք պարահանդիսի արդուզարդից վերաբերեալ մեր բազմատեսակ ապրանաց վրայ, որք են՝ մետաքս և թաւիշ՝ ոսկեհիւս

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

37

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԼԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի հիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած թասանին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երկոք Ընկերութեանց։

ԷՄ. ՄԵՐՃԱՆՕՖ

ՄԼՕՅԱՆՆՃԸՔ ՓԱՂՈՑ ԹԻՒ 54 ԵՒ 56 Կ. ՊՈԼԻՍ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել պատուարժան յաճախորդացս որք թէ՛ ի մայրաքաղաքի եւ թէ ի գաւառս, որ ժամանակէ մ'ի վեր մասնաւոր խնամօք ընդարձակած լինելով գրպանի ժամացոյցներու առեւտրական ճիւղս, և ապրանաց մթերքս ճոխացուցած եմ զանազան տեսակ կոթէն լարուող և բանալիով նիքէլ, արծաթ և ոսկի ժամացոյցներով։ Ուստի կը խնդրեմ այն յաճախորդներէս որք կը շահագրգռին սոյն ապրանքէն, իրենց գնումներն ընելէ առաջ անգամ մը գալ այցելել մթերանոցս ուր միշտ ի պահեստի կը կենան 3000էն աւելի ժամացոյցներ իւրաքանչիւրը 35էն մինչեւ 3800 դրշ. ի արժէքով։ 173

Մեծաւորաբար ֆիրմաց համար մասնաւոր գներ

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր	Թիւ	Ամսաթիւ	Երթ-ելք	Տեղը
Բշ.	17	29	Երթ.	Օտէսա
Դշ.	18.30	5 Երթ.	Աղեքսանդրիա	
Գշ.	19/31	10 Առ.	Անատոլու	
Դշ.	19 31	10 Առ.	Սեվաստոփոլ	
Եշ.	20/1	2 Երթ.	Օտէսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրչէ Գարու։ 26

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ ՀԱՍԱՆԵՐՆ ԻՐՔ	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, թիւ 2, ՀԷՐԷՄԵԱՆ խան, Գամնտոյի Պանգային դիմաց։

25 — Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻԹԻՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ
ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՈՒՆՈՒԵԼՈՒ
ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիա Գառպոնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիժերն և սրտի խառնուքը։

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 852

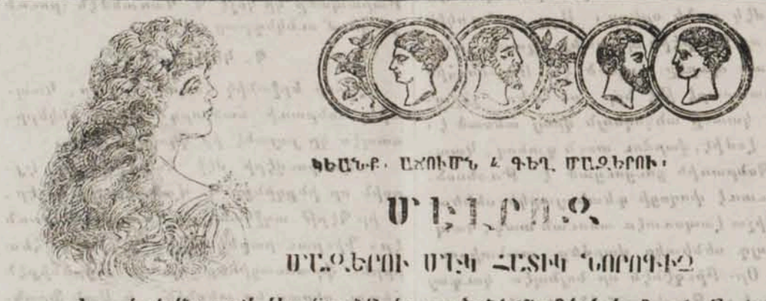

ԿԵԱՆՔ. ԱՌՈՒՄՆ Ա. ԳԵՂ. ՄԱՔՍԵՐՈՒ։

ՄԷՅԼՈՒՕ

ՄԱՔՍԵՐՈՒ ՄԵՂԿ ՀԱՏԻԿ ԴՈՐՈՎԻՔ

Իրապէս իրենց առջի թարմ դոյնին կը դարձուցէ ներկուած կամ գունաթափ մազերը։ Կը պարդեցուցէ անոնց թափելք։ Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացուցէ թիւխիր, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիս։ Եօրը։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւշիքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալտրրըմ Էմտան Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւշիքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց թիւ 433, Իզիտորի անուշահոտութեանց վաճառատունը։

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

PATRIOTIC Life and fire assurance Company

Հիմնեալ ի 1824

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	124,984
Պահեստի դրամ	» »	250,000

Այն ընկերութիւնը դիւրամատչելի պայմաններով ամէն չէնք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ'ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՊԻՐԹ ՀՕՖՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Ց. ՍԱՐՔԵԱՆ
Գործակալ Ադրիանոպոլսոյ Ռիկերոնիանց

Սթամբոլ, Պաղչէ-Գարու թիւ 27 մաքսատան դիմաց։ 172

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒՆԱՆ ԵՒ Ց. ԻՍԱԳԻՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՉԷ-ԳԱՓՈՒ, ՀԷԼԱԼ-ՊԷՑ ԽԱՆ, Թ. 10

ԳՆԵՐԸ ԱՐՈՒ

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած այն վաճառատուն, որ առ ի բնէ ուզղեալ յանձնարարութեանց փութանակի կատարմամբ և դառնաց հետ հաստատած բազմաձիւղ յարաբերութեամբքն արդէն մեծ հռչակ հանած և իրաւամբ կը վայելէ հաստատակութեան համբաւն, վերջերս ճաշակեալ ընդարձակ տուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակ ոսկիս ու գերընտիր թէյեր, ինչպէս նաեւ այլ և այլ մեծութեամբք և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (բանալիներովն հանդերձ), որք փարիզի վերջին ցուցահանդիսին մէջ արժանացան են առաջին կարգի մրցանակի և գեղարուեստական վկայական հրաշակերտներ կրնան համարուիլ։ Ի միջի այլոց մեր արդէն յաճախորդաց իրը կաղանդի նուէր ծառայելու գերապատուած առաւելութիւնը ընծայելով։

Վաճառատունս այսպէս պատրաստ ընդ ամէն կարգի անձինք անհնարապէս դոյն պիտի մնան գնոց չափաւորութեանն և ժամանակին ինչպէս նաեւ ձեռնուան առթիւ բերուած թէյերու ճաշակաւորմամբ ընդարձակութեանն։ 199

ԵԹԷ ԿՐ ՀԱՃԱՔ

ԱՌԷՔ ՄԻԱՅՆ

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԱԳԻՅԼՆԵՐՆ

ՆԱՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱՔՍՈՒՐ ԹԱՅՆԴԱՆԱՑ, ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱՆ

Որք շնչուելով եւ ուտուելով կը հերգործեն ընդդէմ Հարբուխի, Պրոնշիդի, Դուսի, Շնչարգելութեան Ձայնի կերկեման Խուչակատարի եւլն։ Ամեն ցժիշկք կը յանձնարարեն ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԱԳԻՅԼՆԵՐԻ գործածութիւնն եւ կ'արգելուն գործածել խայծղանի այլ եւ այլ շաքարաւատերէն

ԱՆՊԱՏԵՂԱԹԻՒՆՔ

Խայծղանի շոտրամոտերը—

1. ՄԱՔՍԱՊՂԱԿԱՆ ԽՈՂՈՎԱԿԱՆ, ուստից ՀԷՆ խայծղանի կարգը և անուշութիւն զանազան սա գներ որք բեկնին մէջ չլուծուելով կ'ելնան սատմաքը կ'ինան, սանդ դոյզն մնալ խայծգան հաւորդելու շնչական խողովակաց որոց սահմանեալ են։

2. ԽՈՂՈՎԱԿԱՆ ԾԱՅՐԻՆ խայծգանի հատիկները կը մնան սատմաքի մէջ և զայն բեռնաւորելով շաքարով և թեկուզիկ նիւթերով, յաւաղ կը բերան սատմաքի անհանգստութիւններ։

3. ԱՂԻՔՆԵՐԻՆՆՈՒ մէջ կը շարունակուին այս հատիկներուն պատճառած անհանգստութիւնք և յաւաղ կը բերեն հոքաղում, վէրք, խիթ, եւն. իրենց պարունակած սիրոնի, մարքիզի պատճառաւ։

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԱԳԻՅԼՆԵՐՆ անհրաժեշտ են ամէն անոնց որք ծարներին կը յոգնեցնեն, արծաթ ոգի մէջ կ'աշխատին կամ իրենց պարապմանց պատճառաւ ստիպուած են գրագիր գոյներ կամ փոշիներ ծծել, ինչպէս Գործաւորք, Ջաղացպանք, Կառավարք, Երգիչք, Դեղատանք, Առանձնաքանք, Քարոզիչք, Փաստաբանք, Լուսնիչք, Դասախօսք, երկաթուղեաց Պաշտօնեայք եւ եւն։

Տարին 100.000է աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Բաղադիլներով եւ Պ. ԺԷՐՕՏԷԼ 40.000է աւելի շնորհակալեաց նամակ ունի։

ԺԷՐՕՏԷԼԻ Բաղադիլներն են խայծղանի մակ բաղադիլներն որք վարձատրուած են Փարիզու 1878ի Տիեզերական արուեստասէրներու կողմէ, նախարարական որոշմամբ և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական խորհրդոյ՝ փորձերու ենթակայ եղած են, և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ են կայսերական կառավարութեան կողմէ, բան հաւանութեան բժշկական խորհրդոյ։

Խրատներէ՝ տոմէ կը գտնուին 72 Բաղադիլ, ինչպէս և Մանրամասնութիւն գործածութեան ենթակայ մասին։—Պահանջել գործարանի նշանը։

Ա. ԺԷՐՕՏԷԼ, գեղագործ ի Սէն-Մէնհուլ, (Ֆրանսա)

Ի Կ. Պոլիս Ս Պան Մարչէ.—Ժողովի Գանգրան.—Թիմա.—Վէնան Գասապեան.—Տ. Մ. Մէղիքի.—Գա տրան Գազանճեան։ 832

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒՆԱՆ ԵՒ Ց. ԻՍԱԳԻՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՉԷ-ԳԱՓՈՒ, ՀԷԼԱԼ-ՊԷՑ ԽԱՆ, Թ. 10

ԳՆԵՐԸ ԱՐՈՒ

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած այն վաճառատուն, որ առ ի բնէ ուզղեալ յանձնարարութեանց փութանակի կատարմամբ և դառնաց հետ հաստատած բազմաձիւղ յարաբերութեամբքն արդէն մեծ հռչակ հանած և իրաւամբ կը վայելէ հաստատակութեան համբաւն, վերջերս ճաշակեալ ընդարձակ տուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակ ոսկիս ու գերընտիր թէյեր, ինչպէս նաեւ այլ և այլ մեծութեամբք և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (բանալիներովն հանդերձ), որք փարիզի վերջին ցուցահանդիսին մէջ արժանացան են առաջին կարգի մրցանակի և գեղարուեստական վկայական հրաշակերտներ կրնան համարուիլ։ Ի միջի այլոց մեր արդէն յաճախորդաց իրը կաղանդի նուէր ծառայելու գերապատուած առաւելութիւնը ընծայելով։

Վաճառատունս այսպէս պատրաստ ընդ ամէն կարգի անձինք անհնարապէս դոյն պիտի մնան գնոց չափաւորութեանն և ժամանակին ինչպէս նաեւ ձեռնուան առթիւ բերուած թէյերու ճաշակաւորմամբ ընդարձակութեանն։ 199

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ

45, ՂԱԼԱԹԻԱ — ՊԼՕՅԻՒԻՔ ՄԻԼԼԷՔ ԽԱՆ 45.

Բ. ՀԱՐԿ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹԷՔԱՏԱՐԱՏԱՆ ՎԵՐԻՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՑՈՅՑՔ

Պատի, Գրպանի, Ոսկիէ, Արծաթէ, Մետաղէ

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՔ

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց, որ առեւտրական այս ճիւղին եղանակն ըլլալուն, իւր ապրանաց մթերքն ճոխացուցած է։ Ուստի կը խնդրէ այն յաճախորդներէն որք պէտք ունին ժամացոյցի, գոհարեղինաց, դիմեն սոյն վաճառատունն և օգտուին այս ապրանքներէն, որք Եւրոպոյ լաւագոյն գործարաններէն բերուած են, և որոց ճաշակը, քրմթը և ընտրութիւնը կ'արդարացնեն այն համբաւաւոր հանգոյն գինն որով ի վաճառ հանուած են։

ՄԱՆԱՒԵԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունը մասնաւորապէս կը յանձնարարէ, մեծաղի վրայ որկի գաբլամա ժամացոյցի շղթաներ եւ այլն, որոցմէ ունի մի սեռը բուն Բարիզի ապրանք։ 204

ROYAL VICTORIA

ՄԱՔՍԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎԻՐԱԲԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ

ՄԱՔՍԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵԿԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ՈՃԱԾ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը գիւրին. Կ'արգիլէ մազերուն թափիլը. Չարգելակ բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմաձեւ է։

ՆԵՐԿ 2Լ. 2Լ. ԱՅՍ

Փոփոխեալ ոգիներն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մնասանգութիւններ ունին, կամ ալ որ կամ տուած էն և մեծ յոգնութեանց ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայիս մէջ մանաւանդ ՄԱՔՍԵՐՈՒՆ ԱՐՔԻՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է։

ՄԵԾ ԴԱՄԱՑՈՒԹԻՒՆ ԱՆԵՐ ՄԱՍՈՒՅԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաւորաց վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՍՊԱՐ մթերանոց անգլիական, Վարվատա Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 601

ԹԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՑ 12

1890 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 24 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վերջին էջէն շարունակութիւն

2 10 Պէպէք. Աբնավ. Գուրուշ. Օրթաք. Պէշիք.
2 10 Եէնիմ. Մէզ. Պէյիւք. Թար. Եէնիք. Մերկ. Ի. Հիսար Պէպէք Աբնավ. Գուրուշ. Օրթ. Պէշիքթաշ
2 15 Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիք.
2 15 Պէյգող Բաշլաղ. Զուպդ. Գանլը Ա. Հիսար Գանա. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
2 45 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Պոյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Աբնավ. Գուրուշ. Օրթ. Պէշիք.
3 15 Ի. Ա. Գավագ Մէզարպ Չէյ Թարպ. Պէյգող Բաշլաղ. Զուպդ. Գանլճա Ա. Հիսար. Գանալ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Իսակ.
3 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Աթէնա. Մերկ. Պոյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Աբնավ. Գուրուշ. Օրթ. Պէշիքթաշ
4 15 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարպ. Պէյգող Բաշլաղ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանալ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիկթաշ
4 45 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Աթէնա Մերկ. Պոյաճ. Ի. Հիսար Պէպէք Աբնավ. Գուրուշ. Օրթ. Պէշիքթաշ
5 40 Պէյիւք. Թարպ. Պէյգող Բաշլաղ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանա. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ
6 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Ի. Հիսար Պէպէք Աբնավ. Գուրուշ. Օրթաք. Պէշիք.
7 — Եէնիմ Մէզարպ. Պէպիւք. Թարպ. Պէյգ. Բաշլաղ. Եէնիք. Մերկ. Գանլըճ. Ի. Ա. Հիսար Գանանալ. Աբնավ. Զէնկէլ. Պէյլ. Օրթաք Գուզկ. Պէշիք. Իսակ.
8 5 Ա. Ի. Գավ. Եէնիմ. Մէզպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Աթէնա. Մերկէան Ի. Հիսար Պէպէք. Աբնավ. Օրթաք. Պէշիկ
9 — Մէզարպ. Պէյիւք. Թարպ. Պէյգող Բաշլաղ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանա. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ Գուզկ. Իսակ.
10 — Մէզարպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Ի. Հիսար. Աբնավ. Գուրուշ. Օրթաք Պէշիկ.

Կամուրջէն դէպ ի Ղալաթիա

3 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Աբնավ. Պէպէք Ի. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
3 45 Գալաթա. Իսակ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ Զէնկէլ. Աբնավ. Գանա. Ա. և Ի. Հիսար Գանըճա. Մերկ. Եէնիք. Բաշլաղ. Պէյգ Թարպ. Պէյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
3 40 Իսակ. Գուզկ. Պէյլէր Զէնկ. Վանիք. Գանա. Ա. Հիսար Գանլրճա Զուպդ. Բաշլաղճէն Պէյգող Թարպ. Պէյիւք.
4 15 Պէշիկ. Օրթաք. Գուրշ. Աբնավ. Պէպէք Ի. Հիսար Պոյաճ. Աթէնա Եէնիք. Թարպ. Պէյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
5 15 Իսակ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Աբնվ. Պէպէք Ի. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյիւք. Մէզպ. Եէնիմ. Ի. Ա. Գավագ
6 — Գալաթա. Իսակ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Աբնավ. Պէպէք Ա. Ի. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Պէյգող Թարպ. Պէշ. Մէզարպ. Եէնիմ.
7 15 Պէշիք. Իսակ. Գուզկանճ. Օրթաք. Պէյլէր Զէնկէլ. Ա. Գավ. Գանալ. Ի. Հիսար Պոյաճ. Գանլրճա Եէնիք. Թարպ. Պէյիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
8 30 Պէշիքթաշ Օրթ. Աբնվաւ. Պէպէք Ի. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյիւք. Մէզպ.
9 30 Պէշիկ Օրթաք. Գուրշ. Աբնավ. Ի. Հիսար Պոյաճ. Գանլրճա Եէնիք. Պէյգող Թարպ. Պէյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
10 20 Պէշիքթաշ Օրթաք. Գուրուշ. Աբնավ. Պէպէք Ի. Հիսար Մերկէան Աթէնա Եէնիք. Թարպ. Պէշիք Մէզարպ. Եէնիմ.
10 5 Գալաթա. Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկ. Վանիք. Գանա. Ա. Հիսար Գանլրճ. Զուպդ. Բաշլաղ Պէյգ. Թարպ. Մէզ. Ի. և Ա. Գավագ.
11 20 Պէշիքթ. Օրթաք. Աբնավ. Պէպէք Ի. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
11 10 Իսակ. Գուզկ. Պէյլէր. Զէնկ. Վանիք. Գանալ. Ա. Հիսար Գանլրճա Զուպդ. Բաշլաղ Պէյգող
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Զէնկ. Ս. Ա.
12 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուշ. Աբնավ. Պէպէք